Выдаецца з 16 студзеня 1998 г.
Галоўны рэдактар Ігар Гермянчук
Заснавальнік Павел Жук
Выдавец — рэдакцыя газеты НАВІНЫ
Наклад 20 510.
Адрас для карэспандэнцыі:
220088, г.Мінск,вул. Іванаўская, 56.
Тэл/факс: 236 8549

НАВІНЫ

Пятніца, 12 чэрвеня 1998 г. № 62 Кошт свабодны

СВАБОДА

Забаронена 24 лістапада 1997 г.

Ёсць шанц знайсці новых бацькоў

Беларускі ўрад зноў дазволіў замежным грамадзянам усынаўляць беларускіх сіротаў, папярэдне распрацаваўшы новыя правілы гэтай працэдуры.

Цяпер кожная замежная сям'я павінна атрымаць дазвол на прыёмнае дзіця ў Савеце міністраў. У Нацыянальным цэнтры ўсынаўлення не сказалі, хто канкрэтна будзе дазваляць, магчыма, сам прэзідэнт. Правілы прадугледжваюць строгі дзяржаўны кантроль за падборам прыёмных бацькоў за мяжой і за далейшым выхаваннем імі беларускіх дзяцей. Прэтэндаваць на сірот могуць грамадзяне толькі тых краінаў, з якімі Беларусь мае адпаведныя дамоўленасці. Нядаўна такое пагадненне падпісана з Італіяй. Цяпер у Нацыянальным цэнтры ўсынаўлення разглядаюцца 53 справы аб прыёмных бацьках з-за мяжы. Пераважна гэта італьянцы. Беларускіх дзяцей усынаўляюць таксама сем'і ў ФРГ, Швецыі і Даніі. Ніякіх кантактаў Нацыянальны цэнтр не падтрымлівае з арабскімі краінамі.

Як паведамілі нам у міністэрстве адукацыі, беларускі ўрад аддае замежным сем'ям толькі тых сірот, якія не маюць шанцаў знайсці прыёмных бацькоў на радзіме — па прычыне хваробы або інваліднасці.

Мікола ВАЙТОВІЧ

Багданкевіч і Хадыка адправіліся за акіян

Старшыня Аб'яднанай грамадзянскай партыі Станіслаў Багданкевіч і намеснік старшыні БНФ Юрый Хадыка ўчора адляцелі ў Злучаныя Штаты Амерыкі.

Яны накіраваліся туды па запрашэнні Міжнароднай лігі правоў чалавека і камісіі па бяспецы і супрацоўніцтву ў Еўропе Кангрэса ЗША. У праграме 10-дзённага візіту — сустрэчы і «круглыя сталы» ў праваабарончых і даследчых арганізацыях. Цэнтральнай падзеяй візіту стане брыфінг для кангрэсменаў у камісіі па бяспецы і супрацоўніцтву ў Еўропе. Ён прысвечаны становішчу ў Беларусі і адбудзецца 19 чэрвеня. Амерыканскія заканадаўцы будуць мець магчымасць з першых вуснаў даведацца пра сітуацыю ў нашай краіне і пазнаёміцца з поглядамі беларускай апазіцыі наконт перспектываў.

Дарэчы, Юрый Хадыка вернецца ў Беларусь акурат напярэдадні свайго юбілею — 23 чэрвеня шаноўнаму прафесару спаўняецца 60 гадоў.

Андрэй ПРАКАПОВІЧ

Што здарылася на ЧАЭС?

У сераду па Мінску пайшла пагалоска: «Узарваўся Чарнобыль».

Цэлы дзень нам у рэдакцыю званілі самыя розныя людзі і пыталіся, ці праўда, што на ЧАЭС здарылася аварыя. Атрымаўшы першыя званкі, мы звязаліся з аддзелам экстрэмальных сітуацыяў Дзяржкамгідрамета. Менавіта сюды паступае ўся інфармацыя наконт радыяцыйнай абстаноўкі. Спецыялісты ўпэўнена заявілі нам, што ніякіх зменаў радыяцыйнай абстаноўкі на тэрыторыі Беларусі не зафіксавана, на Чарнобыльскай АЭС таксама звычайная сітуацыя. Пункты назірання за радыяцыйнай абстаноўкай ёсць па ўсёй Беларусі і працуюць яны круглыя суткі, пастаянна перадаючы інфармацыю ў Мінск. А таму, маўляў, калі б нешта здарылася, у сталіцы тут жа даведаліся б. Адкуль жа ўзнікла чутка? Хутчэй за ўсё «сігнал трывогі» пайшоў з дзіцячых садкоў. У некаторыя з іх паступіла каманда не выводзіць дзяцей на вуліцу з-за спякоты, што, мабыць, і нарадзіла чуткі пра аварыю на ЧАЭС. Але, дзякаваць Богу, гэта былі ўсяго толькі чуткі.

Мікола ГРЫНЯВІЦКІ

КАНФЛІКТ

Прэзідэнт не можа ўжыцца з пасламі

Толькі на адзін тыдзень адкладваецца высяленне паслоў і іхніх сем'яў з рэзідэнцыяў у пасёлку Драздзы.

Праз тыдзень вароты ў пасольскія рэзідэнцыі могуць зачыніць.

Аб гэтым, як аб вялікай міласці, заявіў пазаўчора прэзідэнт Беларусі, якога журналісты прымусілі выказацца на гэтую тэму падчас сустрэчы з расійскім прэм'ерам. Больш тыдня беларускі кіраўнік чакаць не збіраецца, а сам ён з'язджае з Драздоў *«ужо сёння»* (мелася на ўвазе — у сераду).

Адказваючы на пытанні, беларускі прэзідэнт фактычна прагаварыўся наконт сапраўдных прычынаў высялення паслоў. *«Комплекс Драздзы — гэта рэзідэнцыя кіраўніка дзяржавы. А сёння за плотам, у 50-30-ці метрах ад прэзідэнта аказаліся замежныя прадстаўніцтвы»*, — абураўся Рыгоравіч. Лукашэнка, аднак, не патлумачыў, што дрэннага ў суседстве ягонай рэзідэнцыі з будынкамі замежных паслоў. Дарэчы, на момант выхаду нумара ў свет не было пацверджання, што Лукашэнка сапраўды пераехаў з Драздоў.

Амерыканскі пасол Дэніэл Спекхард з пасёлка таксама не з'ехаў. Пасол публічна папярэдзіў, што калі беларускі ўрад адключыць у ягонай рэзідэнцыі святло, газ і перакрые доступ аўтатранспарту, тое ж самае можа адбыцца з беларускай амбасадай у Вашынгтоне. Пасол Спекхард з сям'ёй працягвае жыць у Драздах і высяляцца пакуль не збіраецца. Ён заявіў, што ўсе свае дзеянні ў гэтым плане будзе ўзгадняць толькі з амерыканскім урадам.

Пазіцыю кіраўніка амерыканскай місіі найбольш дэманстратыўна падтрымліваюць пасльі Францыі, Італіі, Нямеччыны ды іншых заходніх краінаў. Пасол Францыі Бернар Фасье паведаміў, што ўжо прынята рашэнне аб адкліканні яго «для кансультацыяў» у Парыж у выпадку адключэння французскай рэзідэнцыі ад інжынерных сетак і камунікацыяў. З заявай, у якой выказваецца нязгода з патрабаваннем аб высяленні, выступіў МЗС Літоўскай Рэспублікі. Пазіцыю пратэстуючай часткі дыпкорпусу падтрымліваюць і польскія дыпламаты.

З 22-х прапісаных у Драздах пасольстваў пагадзіліся з беларускім ультыматумам і ўжо з'ехалі з пасёлка місіі Югаславіі, Балгарыі, Украіны, Арменіі і Грузіі. Цікавую пазіцыю заняло расійскае прадстаўніцтва. Пасол В.Лашчынін ва ўсіх інтэрв'ю падкрэслівае, што ягоная рэзідэнцыя — расійская маёмасць, у той час як рэзідэнцыі іншых амбасадараў у Драздах застаюцца ў юрысдыкцыі Беларусі. Таму, маўляў, патрабаванне з'ехаць на яго не распаўсюджваецца. Пакуль сп.Лашчынін аддаваць беларусам «сваю пядзь зямлі» не збіраецца.

Дзярждэпартамент Злучаных Штатаў ужо адрэагаваў на канфлікт. У сераду з спецыяльнай заявай на гэтую тэму выступіў прэс-сакратар Дзярждэпа сп.Рубін. Канфлікт з рэзідэнцыямі ён расцаніў як адзін з самых сур'ёзных з часоў заканчэння халоднай вайны, а дзеянні беларускіх уладаў назваў *«бязглуздай правакацыяй»*.

Алег ГРУЗДЗІЛОВІЧ

Дэлегацыя Бундэстага ў Мінску

З 10 па 13 чэрвеня ў Мінску знаходзіцца дэлегацыя нямецкага Бундэстага ў складзе пяці дэпутатаў.

Дэлегацыю ўзначальвае член Бундэстага Ута Цапф, намеснік старшыні парламенцкай групы «Беларусь» Бундэстага ФРГ. 11 і 12 чэрвеня дэлегацыя прыме ўдзел у арганізаванай фондам Фрыдрыха Эберта канферэнцыі на тэму «Роля дзяржавы ў Беларусі і Германіі». Для ўдзелу ў канферэнцыі запрошаныя прадстаўнікі ўрада, бізнесу і палітычных арганізацыяў. Акрамя таго, падчас візіту дэлегацыя правядзе шэраг сустрэчаў з прадстаўнікамі бюро АБСЕ ў Мінску, з прадстаўнікамі няўрадавых арганізацыяў і дэпутатамі Вярхоўнага Савета 13-га склікання.

Як адзначаецца ў прэс-рэлізе пасольства ФРГ, палітычная сітуацыя на Беларусі карэнным чынам змянілася пасля правядзення рэферэндуму ў лістападзе 1996 года. Парламенцкая група «Беларусь» Бундэстага ФРГ не падтрымлівае афіцыйных адносінаў з парламентам, які прызначаны прэзідэнтам Лукашэнкам. Аднак захоўваюць кантакты з выбранымі дэмакратычным шляхам парламентарыямі. Сваім візітам дэлегацыя падтрымлівае дэмакратычныя сілы ў Беларусі, гаворыцца ў прэс-рэлізе.

Б.П.

Паломнікі збіраюцца ў Ватыкан

Некалькі соцень беларускіх каталікоў збіраюцца наведаць Ватыкан і ўбачыць Папу Рымскага. Паломніцтва адбудзецца ў кастрычніку, але запіс ахвотных заканчыўся на гэтым тыдні. Кожны з іх павінен быў адразу ўнесці 100 долараў, а потым давядзецца заплаціць яшчэ 200 непасрэдна перад паездкай. Вандроўка зойме тыдзень, а выезд паломнікаў плануецца з Брэста.

Адам ЗАНЕЎСКІ

Тэлефон і паслугі пошты падаражэюць

Міністэрства сувязі збіраецца ў чарговы раз павысіць тарыфы на свае паслугі.

Па словах міністра Уладзіміра Ганчарэнкі, плануецца ўзняць на 20% плату за тэлефон, у тым ліку ўнутрыгарадскія і міжгародныя размовы па краіне. Гэтаксама ўзрасце плата за карыстанне гарадскімі таксафонамі і радыёкропкамі. Падаражэе перасылка лістоў і бандэроляў, перадача тэлеграмаў.

Міністэрства мае свае довады — маўляў, знізілася рэнтабельнасць, затраты тэлефоннай сеткі акупляюцца толькі на 76%, а прыбытковая паслуга практычна толькі адна — міжгародныя перагаворы. Аднак нагадаем, што тры месяцы назад сувязісты павялічылі свае тарыфы на 10%, цяпер чарговае павышэнне яшчэ на 20%, а мінімальная зарплата (і адпаведна заробкі большасці людзей і пенсіі) з пачатку года не змяніліся. Між тым тэлефон і пошта — гэта зусім не «прадметы раскошы», а паслугі, якімі карыстаюцца ўсе, і, манапольна павышаючы цэны, міністэрства б'е па кішэні найперш самых малазабяспечаных.

Магдалена НЕПАКАЙ

У каталікоў – свята

У гэтую нядзелю каталікі адзначаюць свята Божага Цела. Ва ўсіх каталіцкіх парафіях краіны пройдуць урачыстыя набажэнствы. У Мінску свята пачнецца а 9-й гадзіне імшой у касцёле св.Роха. Адтуль працэсія вернікаў на чале з кардыналам Свёнтэкам, пройдзе па праспекце Скарыны да Чырвонага касцёла. Свята скончыцца набажэнствам каля Катэдральнага сабора на плошчы Свабоды.

Альгерд НЕВЯРОЎСКІ

Варшава рыхтуе пратэст

Варшаўская пракуратура збіраецца звярнуцца ў польскае міністэрства юстыцыі з прапановай дэнансаваць дамову аб прававым супрацоўніцтве паміж Польшчай і Беларуссю.

Прычынай такога рэзкага кроку сталі дзеянні міністэрства ўнутраных справаў Беларусі. Як вядома, Варшаўскі суд вырашыў не выдаваць бізнесмена Аляксандра Пупейку беларускім праваахоўным органам; гэтае рашэнне нікім не было абскарджанае і 9 чэрвеня канчаткова ўступіла ў законную сілу, а людзям, якія заплацілі за Пупейку грашовы заклад у 100.000 злотых (каля 30 тыс. долараў), гэтую суму вернуць. Пупейка абяцаў, што пасля суда сустрэнецца з беларускімі следчымі і перадасць ім некаторыя дакументы.

Прадстаўнікі МУС Беларусі на спатканне чамусьці не з'явіліся, пра што Пупейка і паведаміў польскаму боку. Варшаўская пракуратура была абураная, бо беларускія калегі ўвогуле нікога не папярэдзілі пра магчымую сустрэчу з Пупейкам (а гэта трактуецца як несанкцыяваныя следчыя дзеянні на тэрыторыі іншай дзяржавы). Акрамя таго, у палякаў не засталося ніякіх сумненняў, што працэс Пупейкі меў чыста палітычны характар: да гэтага часу беларуская праваахоўныя органы так і не звярнуліся ў польскую пракуратуру па тлумачэнні і дакументы. У выніку Беларусі пагражае чарговы міжнародны скандал.

Людміла ГУЛЯКЕВІЧ

Летам мінулага года ліцэісты баранілі будынак ліцэя. А цяпер гаворка ідзе наогул пра ліквідацыю гэтай унікальнай навучальнай установы.

Кангрэс еўрапейскіх журналістаў

Перад старшынёй дзяржкамітэта па друку М.Падгайным стаіць няпростая задача — выступіць на міжнародным форуме з дакладам «Свабода слова як права чалавека».

Сёння ў Варшаве распачынае працу 36-ты кангрэс Асацыяцыі еўрапейскіх журналістаў, і Падгайны будзе ўзначальваць афіцыйную дэлегацыю Беларусі. Прафесійную журналістыку будуць прадстаўляць, у прыватнасці, кіраўнік агенцтва БелаПАН Алесь Ліпай і галоўны рэдактар газеты «Наша Ніва» Сяргей Дубавец.

Увогуле ж на кангрэс з'ехаліся 170 вядомых журналістаў і палітыкаў з усёй Еўропы. Паляякі праводзяць сімпозіум ва ўласцівым ім стылі — з размахам. Сярод ганаровых гасцей — генеральны сакратар *NATO* Хав'ер Салана і нобелеўскі лаўрэат Чэслаў Мілаш, адкрые кангрэс прэм'ер-міністр Польшчы, а вынікі будзе падводзіць прэзідэнт Аляксандр Квасьнеўскі.

Людміла ГУЛЯКЕВІЧ

ДЭФІЦЫТ

Дзе купіць лекі?

У апошнія месяцы ў аптэках Гомеля стала значна менш пакупнікоў.

Людзі не перасталі хварэць — хутчэй наадварот. Проста патрэбных лекаў у аптэках становіцца ўсё менш. Работнікі аптэк кажуць, што спіс лекаў за тыдзень можа скараціцца на 100 назваў. А за два апошнія месяцы колькасць медыкаментаў у продажы зменшылася на трэць, у многіх аптэках зніклі нават аспірын, но-шпа, сардэчныя кроплі і іншыя прэпараты першай неабходнасці.

Спецыялісты аптэчнага гандлю тлумачаць сітуацыю наступным чынам. Беларуская прамысловасць забяспечвае аптэкі толькі на 25%, астатняе — імпартуецца. Пасля таго, як стала вядома аб праекце прэзідэнцкага дэкрэта, які прадугледжвае нацыяналізацыю аптэк, многія фірмы спынілі закупку лекаў за мяжой і цяпер аддаюць у аптэкі толькі тое, што засталося на складах.

Уладзімір ВАЛЕЎСКІ

Наша эканоміка праз прызму піўнога шкла

Апошнім часам у Магілёве даволі часта з крамаў знікае піва.

Гэта можна было б патлумачыць гарачым надвор'ем і тым, што людзі разбіраюць папулярны напой. Але прычына больш празаічная — не хапае бутэлек. Па словах кіраўніка прадпрыемства «Магілёўтара» Генадзя Шабашова, пры мізэрных коштах бутэлек іх шлях натуральна пралягае ў Расію, бо ў суседняй дзяржаве піўныя бутэлькі каштуюць у 2,5 разы больш. У выніку, Магілёўскі піўны завод за месяц не далічваецца паловы бутэлек, што пайшлі ў гандаль.

У нас кошты на ўсе бутэлькі, як і на шмат што яшчэ, вызначае ўрад. А ў той жа Расіі — попыт. У Расіі, напрыклад, піўная бутэлька летам даражэйшая, чым узімку. На думку Генадзя Шабашова, «фіксаваная аплата — гэта глупства!»

Іван ЗАСАДА

Ліцэй выходзіць на пікет

Яшчэ больш напружанай стала сітуацыя вакол Беларускага гуманітарнага ліцэя, чуткі аб ліквідацыі якога ўскалыхнулі грамадскасць на мінулым тыдні.

Бацькам ліцэістаў удалося дастаць у міністэрстве адукацыі праект пастановы аб далучэнні Беларускага гуманітарнага ліцэя да ліцэя пры Белдзяржуніверсітэце. Асабліва абураюцца бацькі тых вучняў, якія толькі што паступілі ў ліцэй, вытрымаўшы сур'ёзны конкурс. У «аб'яднаным» ліцэі навучанне будзе толькі двухгадовым, а ў Беларускім гуманітарным ліцэі дзеці вучыліся чатыры гады. У выніку першакурснікам давядзецца вяртацца ў школы. «Навучанне на роднай мове гарантаванае Канстытуцыяй, і калі нейкія чыноўнікі вырашылі пазбавіць нашых дзяцей гэтага права, мы будзем бараніцца ўсімі даступнымі нам метадамі», — заявілі бацькі ліцэістаў. Бацькоўскі камітэт ужо разаслаў звароты па розных інстанцыях, але, не асабліва разлічваючы на поспех «дыпламатычных крокаў», ліцэісты і іх бацькі рыхтуюцца да публічных акцыяў пратэсту. У прыватнасці, запланаваныя пікеты. Дазвол на іх правядзенне ўжо атрыманы. Першы пікет адбудзецца 16 чэрвеня з 12 да 14 і з 17 да 19 гадзінаў у Міхайлаўскім скверы (скрыжаванне вуліц Ленінградскай і Свярдлова).

Рыхтуюцца і крокі, накіраваныя на рэзананс у свеце. Ужо з'явіліся публікацыі ў польскім і расійскім друку, прагучалі рэпартажы на хвалях замежных радыёстанцыяў. Прадстаўнікі бацькоўскага камітэта лічаць, што летась менавіта міжнародны рэзананс дапамог захаваць будынак ліцэя, які збіралася забраць прэзідэнцкая адміністрацыя.

У панядзелак у ліцэі адбудзецца чарговы бацькоўскі сход, на які запрасілі віцэ-прэм'ера Уладзіміра Замяталіна: менавіта яму прыпісваецца аўтарства ідэі аб «злучэнні» двух ліцэяў. Ці прыйдзе палкоўнік на сход — невядома.

Алег ГРУЗДЗІЛОВІЧ

P.S. Сёння мы друкуем заяву, якую перадалі ў СМІ навучэнцы Беларускага гуманітарнага ліцэя. Спадзяемся, што ўлады прыслухаюцца да беларускіх ліцэістаў.

«Мы свой выбар зрабілі»

Мы, навучэнцы Беларускага гуманітарнага ліцэя, пратэстуем супраць чарговых спробаў дзяржавы знішчыць нашую навучальную ўстанову, далучыўшы яе ў якасці «аддзялення» да ліцэя пры БДУ.

Наш ліцэй — адзіная ў Беларусі навучальная ўстанова перадуніверсітэцкага тыпу, дзе ўсе прадметы выкладаюцца па-беларуску і на высокім еўрапейскім узроўні. У выпадку далучэння да ліцэя БДУ і з падпарадкаваннем рэктарату БДУ мы страчваем самастойнасць, нам адводзіцца толькі сціплая роля «аддзялення».

Два ліцэі адрозніваюцца не толькі мовай выкладання. У нас розныя вучэбныя праграмы, складзеныя ў адпаведнасці са спецыфікай навучання ва ўстановах. У нашым ліцэі даўно склаўся калектыў высокапрафесійных выкладчыкаў.

Мы самі, разам са сваімі бацькамі, выбралі Беларускі ліцэй у якасці месца навучання, вытрымаўшы экзамены, каб атрымаць лепшую ў рэспубліцы гуманітарную беларускамоўную адукацыю і добра падрыхтавацца да паступлення ва універсітэты. Змена месца навучання парушыць прынцып сістэмнасці і пераемнасці, разарвуцца традыцыі, якія склаліся ў нашым ліцэі.

Кожны мае права выбіраць месца навучання. Мы свой выбар зрабілі, а прэстыж і папулярнасць нашага ліцэя расце з кожным годам. Пра гэта сведчыць конкурс — 5 чалавек на адно месца!

Калі дзяржава знішчыць наш ліцэй — гэта будзе злачынства не толькі супраць нас, навучэнцаў, але і супраць тых школяроў, якія ў будучым маглі б стаць нашымі калегамі па сапраўды беларускім ліцэі.

Мы ведаем, што праўда і закон на нашым баку. І мы будзем, як і летась, усімі законнымі сродкамі бараніць сваё права на атрыманне адукацыі на роднай мове і свой ліцэй. На абарону ліцэя аж да перамогі нас натхняюць словы беларускага асветніка і першадрукара Францішка Скарыны: «...пчолы, і ім падобныя, бароняць вуллі свае — таксама і людзі, дзе нарадзіліся і былі ўзгадаваныя воляю Божаю, да таго месца вялікую ласку маюць».

Навучэнцы Беларускага гуманітарнага ліцэя
Віктар МУХІН, Багдан АРЛОЎ, Марыя ШАХАЎЦОВА, Пятро САДОЎСКІ, Васіль ПЕСЕНЬКА, Аляксандр ДАМАРАД, Кірыл ІЛЬНІЦКІ, Марыя ФЕДЗЕЧКІНА, Віктар ІВАНОЎ, Алесь ЛЯХ, Максім ВОЙНІЧ, Вольга КАРПОВІЧ, Ціна МІЦКЕВІЧ, Наталля НЕМЦАВА, Аліна СУРСКОВА, Ганна АСІПОВІЧ *і іншыя.*

Бацькі і дзеці

Малады «патрыёт» Янчэўскі рапартуе ў прэзідэнцкую адміністрацыю

З пісьма Янчэўскага — Пашкевічу: *«Уважаемый Иван Иванович! Докладываем Вам, что в течение третьей декады мая сего года во всех РК и ГК БПСМ состоятся отчетно-выборные конференции, на которых планируется подвести итоги работы территориальных организаций БПСМ, наметить планы на будущее, решить кадровые вопросы.*

Полагая необходимым и целесообразным предварительно согласовывать подбор и расстановку кадров в БПСМ с Администрацией Президента Республики Беларусь и исполнительными органами власти на местах, мы просили бы Вас рекомендовать главам местных администраций оказать территориальным комитетам БПСМ организационно-техническую помощь при проведении отчетно-выборных конференций и принять участие в обсуждении возможных кандидатур на руководящие посты территориальных структур БПСМ.

С уважением, первый секретарь ЦК БПСМ В.В.Янчевский»

Зразумела, што Іван Іванавіч не мог пакінуць без увагі такую важную справу і накіраваў ва ўсе аблвыканкамы і Мінскі гарвыканкам распараджэнне наступнага зместу: *«Оказать помощь БПСМ и принять участие в проведении отчетно-выборных конференций. Обращаю ваше внимание на необходимость согласования руководящих кадров организации»*. Будзем спадзявацца, што з кадрамі ў БПСМ цяпер усё ў парадку.

Андрэй ПРАКАПОВІЧ

Купі білет – і едзь спакойна

У бліжэйшы час праезд у грамадскім транспарце Мінска даражэць не будзе. Сталічныя ўлады лічаць, што павышэнне тарыфаў не мае сэнсу.

Сёння разавы квіток каштуе 2.600 рублёў, і больш пасажыры заплаціць папросту не могуць. Павысіш кошты — стане больш безбілетнікаў. Таму, як паведамілі журналістам на прэс-канферэнцыі ў Мінгарвыканкаме, цана застанецца ранейшай, але будзе ўзмоцнены кантроль, да безбілетнікаў будуць падыходзіць больш жорстка, у аўтобусах стане больш кандуктараў.

Гарадскія перавозкі — стратныя. За кошт продажу білетаў аплачваюцца толькі 30% выдаткаў, а астатняе з бюджэта. У пераліку на кожнага жыхара Мінска, такім чынам, Мінгарвыканкам даплачвае транспартнікам 80 тыс. рублёў у месяц.

І ўсё ж транспартная гаспадарка жыве ва ўмовах пастаяннага недахопу грошай. Тэхнікі купляецца зусім мала. Крыху палепшыла становішча ўвядзенне спецыяльнага транспартнага збору з прадпрыемстваў і фірмаў: дзякуючы яму ўдалося ў 1997 годзе набыць 89 аўтобусаў, а сёлета — яшчэ 64 машыны (56 з іх вытворчасці МАЗа). Да канца года плануецца набыць яшчэ 100-110 новых аўтобусаў; з'явяцца на вуліцах Мінска і больш за 100 новых тралейбусаў мінскай вытворчасці. Самыя вялікія праблемы з трамваямі: 1 чэшскі трамвай каштуе каля 300 тыс. долараў ЗША.

За суткі толькі аўтобусы «Мінскпасажыраўтатранса» перавозяць каля 800 тысячаў пасажыраў. Транспартнікі прызнаюць, што ў такіх раёнах Мінска як Сухарава і Шабаны да сённяшняга дня існуюць вялікія праблемы. І абяцаюць выправіць. Калі будуць грошы.

Вераніка СТРОЕВА, Алесь САДОЎСКІ

Радкі з лістоў

ПРЭЗІДЫУМ Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі прыняў нядаўна пастанову, дзе запісана: «считать утратившим силу постановление «О мероприятиях Академии наук по реализации Государственной программы развития белорусского языка и других национальных языков в Белорусской ССР», в части, касающейся введения зачета по белорусскому языку для аспирантов и соискателей». Вось і ўсё. Залік па інфарматыцы — абавязковы, экзамен па замежнай мове — таксама. А беларускую мову нашым навукоўцам, атрымліваецца, ведаць не трэба.

Л.СЕРГІЕНКА

ПОХОЖЕ, Великий алкогольный путь из Европы через Беларусь в Россию уже исчерпал себя как источник доходов. Потребовалось расширение интеграции. И вот с вступлением Таджикистана в таможенный союз завершилось создание Великого опиумного пути — от мест произрастания наркотического сырья в Афганистане, Таджикистане, Киргизии, Казахстане теперь уже без всяких таможенных барьеров через Россию в Беларусь и далее в Европу.

Констанция КОСТЕВИЧ, *Поставы*

Юбілей, які не трэба хаваць

Шаноўная рэдакцыя! Хачу нагадаць чытачам СВАБОДЫ, што ў чэрвені гэтага года спаўняецца 55 гадоў з дня заснавання Саюза беларускай моладзі (СБМ). Гэта была маладзёжная нацыянальна-патрыятычная арганізацыя, створаная ў 1943 г.

Так, створаная на акупаванай немцамі тэрыторыі Беларусі, у час Другой сусветнай вайны — тут няма чаго хаваць і няма чаго саромецца. Мы не мелі нічога агульнага з фашыстоўскай ідэалогіяй, а ахоплівае СБМ пераважна вучнёўскую моладзь ва ўзросце ад 14 да 18 гадоў.

Я быў 16-гадовым юнаком, калі стаў сябрам саюза беларускай моладзі. Мы, навучэнцы 3-га курса Маладзечанскай гандлёва-адміністратыўнай школы, уступілі ў СБМ добраахвотна, ледзь не ўсім курсам.

Калі мы займелі (хто купіў, а хто і сам пашыў) адпаведную форму, то здаралася, што выходзілі разам на вуліцы горада — з песнямі «Мы выйдзем шчыльнымі радамі» або «Не пагаснуць зоркі ў небе...» На рынкавай плошчы Маладзечна вясною 1944 г., калі ўжо з Усходу даносіўся грукат гармат, мы складалі прысягу на вернасць Беларусі, ідэі барацьбы за лепшую долю сваёй Бацькаўшчыны. Я не памятаю якіх-небудзь антысавецкіх або прафашыстоўскіх выступленняў сярод нас. Мы трымаліся Статута СБМ і працавалі на выхаванне ў тагачаснай беларускай моладзі патрыятызму.

Да таго мы ніколі не мелі сваёй нацыянальнай арганізацыі. Ні да 1939 г. пры панскай Польшчы, ні пасля далучэння Заходняй Беларусі да БССР. Таму намагаліся выкарыстаць усе магчымасці для набыцця не толькі адпаведных ведаў у школе, але і сваёй сапраўднай, гістарычнай, доказнай нацыянальнай свядомасці.

Нямецкія акупанты былі занепакоеныя імклівым ростам арганізацыі, калі за няпоўны год у яе шэрагі ўліося больш за 15 тысячаў беларускіх юнакоў і дзяўчат, а паміж нас запанаваў патрыятычны ўздым. Даючы дазвол на ўтварэнне маладзёжнай арганізацыі, фашысты разлічвалі на падпарадкаванне беларускай моладзі сваёй ідэалогіі, разглядалі СБМ як магчымы рэзерв. Але не! Беларуская моладзь не прадавала сваю Бацькаўшчыну. І нават савецкае камуністычнае кіраўніцтва вымушанае было запісаць у энцыклапедыі, што *«спробы гітлераўцаў справакаваць беларускую моладзь на ўзброеную барацьбу супраць свайго народа правaліліся»* (БелСЭ, т.IX, с.396).

І сёння нацыянальная свядомасць, якая сфармавалася ў Саюзе беларускай моладзі, абавязвае мяне быць такім, які я ёсць.

Таму 55-я ўгодкі СБМ лічу нашым святам, з якім і віншую ўсіх ветэранаў гэтай арганізацыі — як на Бацькаўшчыне, так і ў замежжы.

Кастусь ХАРАШЭВІЧ, *мастак, былы сябра СБМ, г.Маладзечна*

Пазьняк всё-таки был прав

В ответ на письмо «Зенон, ты не прав»

Мне тоже 29 лет, как и автору письма Павлу Рубанову, только живу я не в Минске, а в Новополоцке. Именно его письмо, а точнее совершенно поверхностный взгляд на вещи, заставили меня написать.

Спешу оговориться, я тоже нормальный человек, но смотрю на многое иначе. Вся наша оппозиция, Павел, это по большому счету одно недоразумение. На фоне этой каши именно БНФ был, есть и скорее всего еще долго будет оставаться той силой, которая еще поддерживает веру, что не все потеряно. А Лебедько, Гончар, Чигирь и прочие, которых вы пытаетесь защитить от справедливой критики, еще те господа-товарищи. Я не отказываю им в здравом уме, профессионализме, но в чистоплотности их устремлений я давно сомневаюсь. Эти господа своей вины не видят и не помнят. А я помню (и другие люди тоже) их усилия по выводу А.Г. в президенты, их речи, их потоки грязи в адрес БНФ и остальных «недобитых националистов». Они говорят, что не разглядели как следует Лукашенко. Тогда они просто слепцы и им не место в лидерах нации. Но я склонен думать, что они все видели и знали, вот только не предполагали, что их возьмут и выкинут вон. А теперь они стали чуть ли не движущей силой прогресса в Беларуси, барометром ее демократичности. Чудо, да и только! Неужели Винникова не знала, кому служит, или Леонов? Знали! Да вот с совестью нелады, да и амбиции подвели.

Говоря о России, вы тоже заблуждаетесь. Не было и не будет в России власти, которая желала бы нашей самостоятельности и процветания. Столетия это доказали. История — это своего рода свод ошибок и достижений, она учит разумных. Там кровью наших предков написано, чего нам стоило это «братство». Но это не значит, что вас, Павел, кто-то заставляет проснуться поутру и узнать, что мы стали заклятыми врагами с Москвой. Но поймите меня: я просто хочу жить в своем доме и дружить с соседями на взаимовыгодных основах. Но вот если сосед норовит наследить у тебя в доме, то стоит ограничить с ним контакты. А Россия уже достаточно натоптала у нас (и не только у нас). Русский народ для меня такие же славяне, как и поляки, чехи, болгары, украинцы. Я уважаю права и достоинства этого народа, как и других народов. Но строить славянофашистское православное государство не желаю.

Вы говорите о Белорусской Народной Республике как о нереальной мечте? Но это светлая мечта, это маяк, который должен повести нас вперед. Ведь у Лукашенко есть своя черная мечта — реставрация советской империи. Что он и делает изо дня в день, ввергая наш народ все глубже в бездну, все больше и больше делая из этого народа стадо. Так пусть лучше мечта БНР, чем назад в дерьмо и страх.

В одном я с вами согласен: если Пазьняк хочет быть действительно лидером нации, то пороть столь бесцеремонно правду-матку со всех трибун нельзя. И еще пожелал бы БНФ более активно налаживать работу на местах. Например, у нас в Новополоцке тишь да гладь. А жаль. Минск — не вся Беларусь.

Михаил ЛЫСЕВИЧ, *г.Новополоцк*

О правах водительских и гражданских

Уважаемая редакция! Понимаю, что проблема получения водительских прав на сегодня далеко не самая злободневная. Но вся наша жизнь состоит из мелочей, и водительское удостоверение — одна из составляющих моих гражданских прав.

В августе прошлого года я зашел в одну автошколу у нас в Солигорске — поинтересовался, как можно записаться на курсы. Мне ответили, что пока прием не ведется (очередь), но предложили оставить конверт. Я так и сделал. И вот не прошло и года, как конверт я обнаружил уже в своем почтовом ящике.

Из вскрытого конверта выпала узенькая полоска бумаги с неровными краями. Бледная ксерокопия машинописного текста сообщала: «Приглашаетесь такого-то в 19:30. Иметь при себе: **1.** Паспорт; **2.** 3.000.000 руб. Администрация». Вот так — ни «здрасте» ни «до свидания». Ни «уважаемый господин», ни хотя бы «товарищ Дубровский». Даже просто «Вы» (пусть бы и с маленькой буквы) не написали. А «иметь при себе» — это уже стиль наших «правоохранительных» органов.

Ничего удивительного. Такие конторы недостатка в клиентах не испытывают. Никуда те клиенты не денутся — придут, как миленькие. И по первому требованию, не зная толком, за что и почему, принесут свои кровные три миллиона. Причем ведь понимают, что три «лимона» — это так, пустяки, мелочь, червячка заморить.

Ну ладно: собирается человек покупать машину — должен иметь серьезные деньги, и 10 миллионов за обучение — не такая уж и сумма. Но какие услуги я получу за эти деньги? Если разобраться — практически никаких. От знакомых, которые прошли через подобные школы, знаю, что главному — вождению автомобиля — там фактически не учат. Несколько жалких часов, отводимых на это по программе, редко когда используются полноценно. Обычно у инструктора находится масса причин урезать и без того скудный практический паек. В общем — бензин, оплаченный «учеником», экономится, а по-настоящему постигать уроки вождения ему приходится в частном порядке, в свободное от курсов время.

Да и к чему мне, окончившему в свое время технический вуз с отличием, сидеть за партой вместе, например, с домохозяйкой, за плечами которой — лишь неполная средняя школа? Несколько десятков элементарных правил и дорожных знаков я без особых усилий выучу в течение недели, причем без всяких инструкторов и преподавателей. Вот недавно начальник федеральной ГАИ России заявил, что каждый россиянин вправе сдавать водительский экзамен экстерном, без посещения автошколы. А у нас в Солигорске со мной на эту тему даже отказались разговаривать.

Нет смысла сравнивать «здешние» реалии с «ихними». Даже в России к элементарным гражданским правам относятся с большим уважением.

В.ДУБРОВСКИЙ, *Солигорск*

Когда «жулью» жить хорошо

В Минске недавно завершился II съезд предпринимателей Беларуси. Однако я не увидел объективной информации о прошедшем съезде в государственных СМИ. Несмотря на официальные заверения властей о любви к предпринимателям, на съезде не присутствовали ни премьер-министр, ни президент. За редким исключением делегаты на съезд назначались властью на местах. Так было, например, у нас в Гродно. Правда, вопреки воле властей и благодаря активности профсоюза, предпринимателям все-таки удалось переизбрать четверых назначенных вертикалью делегатов.

В повестке дня съезда стоял актуальный вопрос о состоянии развития предпринимательства в Беларуси. Мнение делегатов съезда и выступающих резко отличалось от официальной точки зрения о том, что якобы у нас в этой области что-то развивается. Меня приятно удивил доклад министра предпринимательства Александра Сазонова На мой взгляд, А.Сазонов один из редких здравомыслящих членов правительства, а в руководимом им министерстве, кажется, собрались люди с передовыми идеями. К сожалению, полномочия министра очень ограничены, и он сам сетовал на то, что его «не понимают ни в правительстве, ни в парламенте». Но в этом нет ничего удивительного, потому что люди, находящиеся сейчас у руля власти, в своем большинстве имеют достаточно смутное представление о предпринимательстве.

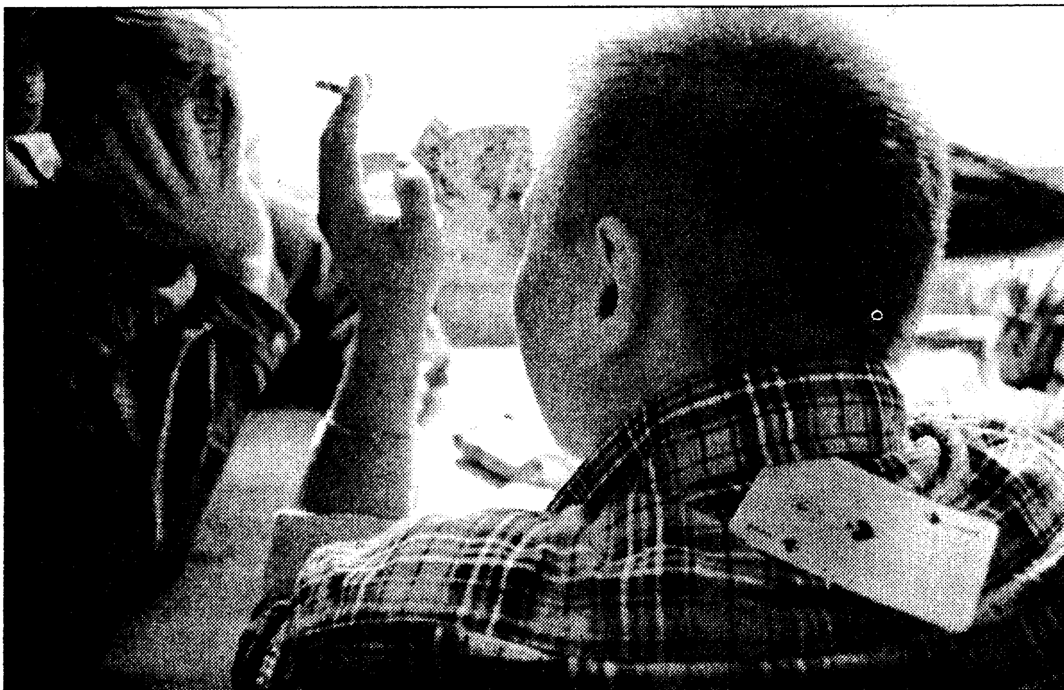
В ходе съезда часть назначенных властями делегатов откровенно скучала, а многие выступающие вышли на трибуну только «ради галочки», из-за их пустой говорильни не смогли выступить многие желающие.

Съезд, боясь разгневать власть имущих, принял — без обсуждения! — оригинальное решение, в котором просит президента выполнять возложенные на него Конституцией обязанности(?!). Я бы коротко выразил решение съезда так: «Господин президент, пожалуйста, хоть иногда, в перерывах между вашими спортивными мероприятиями, выполняйте ваши конституционные обязанности».

Подводя итоги съезда, можно сделать вывод о том, что предприниматели смогли стать важной экономической и политической силой в нашей стране, а руководство республики боится независимых объединений предпринимателей. В то же время, съезд не решил многих стоящих перед предпринимателями задач. Путь нашей страны по-прежнему лежит в колхозное никуда. На фоне грозных речей о борьбе с коррупцией взятничество приобрело повальный характер. Теперь взятки не берут только самые ленивые чиновники. По нашим данным, около 90% предпринимателей от 1 до 20 раз в год дают в различной форме взятки государственным служащим. А если заявить о вымогании взятки, то предпринимателя «задушат» проверками и сумасшедшими штрафами.

Предпринимателям и дальше придется самим защищать свои права, и для этого им придется вступать в ряды профсоюзов и партий, стоящих за рыночные преобразования в стране, а также участвовать в выборах всех уровней. В любой стране всем честным людям хорошо живется и дышится только тогда, когда власть находится в руках профессионалов. Когда власть в руках у популистов и авантюристов, тогда хорошо жить можно только жулью.

Валерий ЛЕВОНЕВСКИЙ, *делегат II съезда предпринимателей*

Молодые жулики пока только учатся...

Без цвёрдай рукі пракурор прападзе

Шаноўная рэдакцыя! Прачытала ў газеце «Зямля і людзі» выказванне пракурора Касцюковіцкага раёна Магілёўскай вобласці Анатоля Малахоўскага:

«В системе бывшего Советского Союза был период расцвета демократии, защиты гражданина и личности от любых посягательств. Это было время гарантированной безопасности людей в любой точке СССР, и в любой ситуации... Работа самих правоохранительных органов была чётче, в тесном контакте с населением. Ими руководили органы партии. Сейчас же некоторые органы заявляют свою самостоятельность. Вспоминая прошлое, сопоставляя его с настоящим, тем не менее мы должны бороться с негативными явлениями как никогда жёстче и требовательнее... Много ещё надо нам работать. Сегодня общество, как никогда, нуждается в твёрдой руке государства в наведении порядка и дисциплины. На самотёк, самосознание народа эти вопросы пускать нельзя».

І які гэта год у Касцюковічах?

Ганна БАРАНОЎСКАЯ, *г.Касцюковічы*

Заразныя хваробы «старэйшага брата»

Чарговы фінансавы крызіс у Расіі ў каторы раз абвастрае праблему празмернай залежнасці беларускай эканомікі ад расійскай

Фінансавы крызіс у Расіі пачаўся некалькі тыдняў таму, і пачалося ўсё з аўкцыёна акцыяў кампаніі «Роснефть», вакол якой завязаліся інтарэсы буйнейшых расійскіх ФПГ. Аўкцыён прызналі несапраўдным, і на другі дзень пачаўся абвал на валютным рынку і рынку дзяржаўных каштоўных папер. Расійскі рубель на пазабіржавым рынку вылецеў за межы ўсталяванага ўрадам «калідора», а яшчэ праз дзень паляцелі ўніз і акцыі буйнейшых расійскіх кампаніяў.

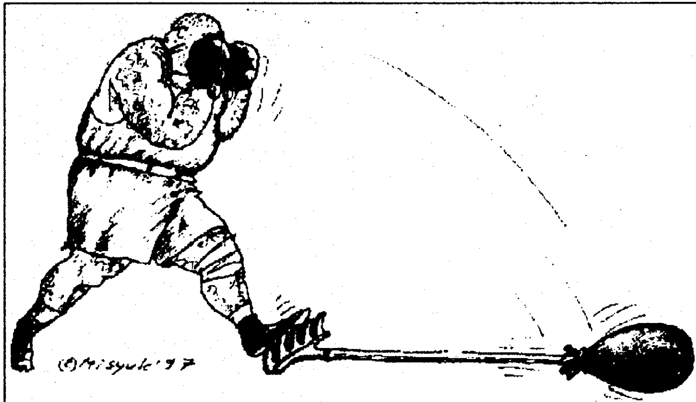
Прычынай крызісу нібыта сталі дзеянні спекулянтаў, якія падарвалі «фінансавую стабільнасць» краіны. Расійскае кіраўніцтва, трэба аддаць яму належнае, не стала лавіць і садзіць у турмы тых «спекулянтаў», а пачало лячыць саму хваробу. Вялікі бюджэтны дэфіцыт робіць расійскую фінансавую сістэму няўстойлівай, і ў такіх умовах незадаволеныя фінансава-прамысловыя групы могуць паставіць краіну на калені дзеля выканання нейкіх сваіх мэтаў.

Цяпер становішча з большага стабілізавалася: урад заявіў, што скароціць бюджэтны дэфіцыт, а Міжнародны валютны фонд паабяцаў падтрымку. Тым не менш глыбінныя прычыны не зліквідаваныя, таму падобныя крызісныя сітуацыі могуць (і, паводле некаторых прагнозаў, будуць) узнікаць яшчэ не раз.

У адной звязцы

На думку беларускіх экспертаў — як дзяржаўных, так і незалежных (і гэта, бадай, адзінае пытанне, дзе яны маюць згоду) — наша эканоміка за апошнія два-тры гады стала яшчэ больш залежаць ад Расіі. Беларускі эканамічны рост, на думку спецыялістаў Сусветнага банка і МВФ, стаў магчымым не толькі за кошт друкарскага станка, а перш за ўсё за кошт спрыяльнай кан'юнктуры ўсходняга рынку. У 1997 г. рост экспарту нашых тавараў у Расію склаў каля 50%.

Але суадноснага росту экспарту ў іншыя краіны СНД і тым больш краіны далёкага замежжа не адбылося. Наадварот, доля гандлю з краінамі далёкага замежжа ў агульнай суме тавараабароту скарацілася. Калі ў 1996 г. на краіны далёкага замежжа прыходзілася 33,4% нашага экспарту, то ў 1997 годзе — толькі 26,9%.

«Беларусь так часта наступае на граблі расійскай эканомікі, што ўжо прывыкла да гэтага...»
(Карыкатура з часопіса «Итоги»)

Атрымліваецца, што расійскі рынак з кожным годам становіцца ўсё больш важным і неабходным для беларускіх прадпрыемстваў. І гэта кепскі знак: нашыя дырэктары не маюць стымулу да павышэння якасці прадукцыі, каб выходзіць на цяжкі, але больш стабільны і даходны рынак заходніх краінаў.

У выніку эканоміка зацыклівaецца на расійскім рынку. І праблемы Расіі пачынаюць моцна адбівацца на нас. Акрамя таго, магчымая эканамічная блакада з боку Расіі будзе для нас больш балючай, чым для Латвіі.

Эканамічная залежнасць вырасла да памераў, калі яна пагражае палітычнай бяспецы.

Праявы эпідэміі

Цяжка з дакладнасцю падлічыць да рубля, якія страты прыносіць кожны расійскі крызіс Беларусі. Але напрамкі вядомыя.

Найбольш заўважны — запазычанасць за энерганосьбіты. Чарговы этап барацьбы за збор падаткаў у Расіі кранае перш за ўсё найбуйнейшых неплацельшчыкаў, да ліку якіх адносіцца і «Газпром». Калі грошы патрабуюць з «Газпрома» — ён пачынае тармашыць сваіх даўжнікоў. Малдове ўжо скарацілі пастаўку газу на 50%. На чарзе — Беларусь.

Ускосна расійскі крызіс паслабляе і беларускі рубель. Укладваць грошы ў каштоўныя паперы вельмі выгадна, і калі ў суседняй краіне прапануюць атрымаць да 100% даходу, то капіталы хутка пераплываюць туды.

Але самай сур'ёзнай праблемай можа стаць скарачэнне экспарту ў Расію. Ва ўмовах фінансавага крызісу зніжаецца плацежаздольнасць расійскіх пакупнікоў. Зніжэнне попыту з боку Расіі азначае для беларускіх прадпрыемстваў скарачэнне вытворчасці, бо хутка пераарыентавацца на іншыя рынкі яны не здолеюць.

А калі менш даходаў у нашых прадпрыемстваў — менш пакладзе ў сваю кішэню і сярэдні беларус.

Алесь САДОЎСКІ

«Наступная вайна»

Трэцяя сусветная вайна можа пачацца 15 сакавіка 2002 года: расійскія войскі з тэрыторыі Беларусі нападуць на Польшчу

Такім бачыць адзін са сцэнарыяў новай вайны былы міністр абароны ЗША Каспар Ўайнбергер. Нядаўна ён выдаў у Амерыцы кнігу пад назваю «Наступная вайна», у якой сцвярджае, што ядзерная вайна ў Еўропе можа пачацца пасля прыходу да ўлады ў Расіі скрайніх нацыяналістаў.

У 1968 годзе на вуліцы Прагі заехалі савецкія танкі. У ходзе наступнай сусветнай вайны, прагназуе Каспар Ўайнбергер, танкаў у Чэхіі не будзе. Краіну знішчаць пяць ракетных ядзерных удараў з Расіі.

Народны правадыр

Галоўны герой кнігі Уайнбергера — нацыянал-патрыёт Аляксандр Карашчук. Ён перамагае ў Расіі на прэзідэнцкіх выбарах 2000 года. «Былы генерал, любімец арміі, дэмагог і папуліст, ён меў суровую харызматычную знешнасць, і гэта вельмі падабалася простым рускім людзям. Стомленыя гадамі эканамічнай і палітычнай неразбярыхі, расіяне хацелі лідэра, які кіраваў бы «жалезнай рукой», — прагназуе расійскую будучыню Ўайнбергер. Ён не называе рэальнае прозвішча сучаснага расійскага палітыка, які прэтэндуе на ролю «жалезнага» правадыра, але дае намёк, што палітычную кар'еру ён пачынае з губернатарства ў Сібіры.

Прыйшоўшы да ўлады, у 2001 годзе новы расійскі прэзідэнт Карашчук абвяшчае аб'яднанне Расіі, Беларусі і Украіны ў адну дзяржаву. Каспар Ўайнбергер не тлумачыць падрабязна механізм гэтай інтэграцыі, але піша, што аб'яднанне дало магчымасць Карашчуку дасягнуць вялікай ваеннай перавагі над Захадам. Рускія ствараюць над сваёй тэрыторыяй такі шчыт супрацьпаветранай абароны, які не могуць прабіць ракеты з ядзернымі боегалоўкамі. І вось Карашчук пачынае наступ на Еўропу.

Ялта–2

15 сакавіка 2002 года ўрад Польшчы і афіцэры польскага Генеральнага штаба праводзяць нараду ў рэзідэнцыі пад Беластокам. Польскія ўлады занепакоеныя падазронымі перамяшчэннямі расійскіх войскаў у Беларусі. Апоўначы ў штаб урываецца атрад расійскага спецназа, усё вышэйшае кіраўніцтва Польшчы забітае.

Ужо на наступны дзень, піша Ўайнбергер, расійскія танкавыя дывізіі пераходзяць Буг. Камандаванне польскім войскам бяруць на сябе малады намеснік міністра абароны Рачкевіч і генерал Крыніцкі, якія засталіся жывымі, бо ў беластоцкай нарадзе не ўдзельнічалі. Аднак Польшчы, хоць яна ўжо на гэты час паўнапраўны член *NATO*, даводзіцца абараняцца ўласнымі сіламі. Рэч у тым, што на тэрыторыі Польшчы няма вайсковых злучэнняў іншых краінаў Паўночна-Атлантычнага саюза. Польская армія, хоць і аказвае моцнае супраціўленне акупантам, не можа стрымаць расійскія танкі, якія імкліва набліжаюцца да Варшавы. Паралельна рускія займаюць Вільню, і незалежная Літва перастае існаваць. Масква абвяшчае аб устанаўленні «гістарычнай справядлівасці на спрадвечна рускіх землях Прыбалтыкі».

На другі дзень вайны французскім парашутыстам удаецца высадзіцца паміж Познанню і Варшавай, але расійскі дыктатар дае загад прымяніць супраць іх хімічную зброю — і французскі дэсант знішчаны за некалькі секундаў. Пушчаная ў адказ французамі ядзерная ракета не здолела прабіцца праз расійскі супрацьпаветраны шчыт, якому прэзідэнт Карашчук даў назву «Магічны ланцуг».

Урады заходніх краінаў зразумелі, што яны не могуць абараніць Польшчу, і аддаюць загад войскам *NATO* вяртацца дадому. Рускія поўнасцю акупіруюць Варшаву, а польскі ўрад перабіраецца ў Шчэцін. «Не разлічвайце на дапамогу з-за мяжы, — гаворыць сваім штабным афіцэрам польскі генерал. — Захад нас прадаў другі раз, як гэта ўжо было ў 1945 г. у Ялце».

Польшча яшчэ супраціўляецца прыкладна месяц, але 11 красавіка рускія канчаткова захопліваюць усю тэрыторыю краіны.

Праз два тыдні пасля захопу Польшчы Расія з дапамогай ядзернай зброі заваёўвае Чэхію. У Крамлі Карашчук падымае бакалы за перамогу расійскай зброі разам з прэзідэнтам Балгарыі, які хутка зразумеў, на чым баку будзе перамога, і падпісаў з Масквой дамову аб вайсковым саюзе.

Далей на Захад

Прагнозы Ўайнбергера змрочныя. Расія, сп'янелая ад хуткіх вайсковых поспехаў, патрабуе каб Амерыка неадкладна вывела ўсе свае войскі з Еўропы. Вашынгтон не супраціўляецца, і праз пару тыдняў расійскія дывізіі пераходзяць нямецкую мяжу. Брытанская армія спрабуе стрымаць наступ, але рускія пасылаюць пяць ядзерных ракет — і ў канцы траўня канцлер ФРГ падпісвае ў Маскве акт аб канчатковай і безагаворачнай капітуляцыі.

Расійская армія святкуе перамогу ў Берліне, а перапалоханы прэзідэнт Францыі, не чакаючы пакуль танкі акупантаў праедуць па Елісейскіх палях, сам прапануе Расіі падпісаць дамову аб партнёрстве.

Амерыка-вызваліцель

Адзіны паратунак для акупаванай Еўропы Ўайнбергер бачыць у магутнасці Злучаных Штатаў.

Ужо пасля нападу Расіі на Польшчу амерыканскія навукоўцы пачынаюць распрацоўваць сістэму ўласнай супрацьракетнай абароны. У гэты ж час ЦРУ і спецслужбы іншых неакупаваных еўрапейскіх краінаў арганізоўваюць у Польшчы, Чэхіі і Нямеччыне рух Супраціўлення — накшталт таго, які быў у Францыі ў часы Другой сусветнай вайны. Расійскі дыктатар, захапіўшы палову Еўропы, цалкам задаволены тым, што акупаваныя краіны павінны штогод выплачваць яму кантрыбуцыю ў памеры 100 мільярдаў долараў, таму спыняе далейшы наступ на Захад.

Праз некалькі гадоў амерыканцы ствараюць свой супрацьракетны шчыт, які — для Ўайнбергера гэта несумненна — нашмат лепшы за расійскі. У 2008 годзе Амерыка ставіць перад Расіяй ультыматум. «Крамлёўскі драпежнік» адразу разумее, што ЗША яму не перамагчы, і вымушаны вывесці ўсе свае войскі з акупаваных краінаў.

Аднак і пасля заканчэння вайны асноўныя сілы расійскага войска застаюцца на тэрыторыі Беларусі і пастаянна праводзяць розныя манеўры і вучэнні — «каб Еўропа баялася».

Вось такую змрочную будучыню для Еўропы з «хэпіэндам» у стылі галівудскіх фільмаў, прадказвае адстаўны амерыканскі міністр абароны. Акрамя гэтага, Уайнбергер у сваі кнізе апісвае яшчэ чатыры магчымыя варыянты глабальных узброеных канфліктаў: на Блізкім Ўсходзе, у Кітаі і Карэі, у Паўднёва-Усходняй Азіі і Мексіцы. Можна было б расцэньваць гэтую кнігу як узор «палітычнай фантастыкі» — на Захадзе такі жанр цяпер у модзе. Напрыклад, некалькі гадоў таму вялікім поспехам карыстаўся раман англійскага журналіста Ф.Фарсайта «Ікона» пра тое, як адважны агент ЦРУ сарваў планы прыходу да ўлады ў Маскве расійскага фашыста.

Але на гэты раз прагнозы Ўайнбергера выклікалі цікавасць у Пентагоне, а таксама ў ведамствах іншых краінаў *NATO*. Нягледзячы на тое, што такое развіццё падзеяў выглядае сёння малаверагодным, многія вайсковыя спецыялісты бачаць у прагнозах Ўайнбергера «рацыянальнае зерне». Уайнбергер, калі займаў пасаду міністра абароны ЗША, сам фармаваў ваенную палітыку, і яго думка ў абароннай галіне лічыцца вельмі аўтарытэтнай. Ягоную занепакоенасць падзяляе і былы прэм'ер-міністр Вялікабрытаніі Маргарэт Тэтчэр, якая напісала ў прадмове да кнігі Ўайнбергера: «Адным са спосабаў падтрымання міру на свеце з'яўляецца ўпэўненасць, што мірна настроеныя дэмакратычныя дзяржавы маюць вайсковую перавагу над патэнцыйнымі авантурыстамі».

Падрыхтаваў
Альгерд НЕВЯРОЎСКІ

***ДАВЕДКА:** Каспар Ўайнбергер у 80-я гады быў міністрам абароны ЗША ў адміністрацыі прэзідэнта Рональда Рэйгана. Як і Рэйган, Уайнбергер выступаў за павелічэнне выдаткаў на абарону, бо лічыў, што перамагчы Маскву можна толькі ўцягваючы Савецкі Саюз у імклівую гонку ўзбраенняў. Пакінуў прэзідэнцкую адміністрацыю ў 1987 г. Цяпер 81-гадовы Ўайнбергер з'яўляецца прэзідэнтам выдавецкага дома і ўладальнікам уплывовага эканамічнага часопіса Forbes. Ўайнбергер лічыцца адным з самых аўтарытэтных аналітыкаў у галіне міжнароднай бяспекі.*

Горячий континент

Советские самолеты бомбят Африканский Рог

Приграничный конфликт, вспыхнувший на северо-востоке Африки между двумя беднейшими государствами мира — Эфиопией и Эритреей, угрожает вылиться в новую затяжную и кровопролитную войну на Африканском континенте.

Военные действия стали еще одним проявлением быстрого углубления конфликта между двумя соседними странами Африканского Рога. Как сообщают информационные агентства, он разгорелся еще в начале мая, когда эритрейцы заняли спорный участок территории площадью около 400 кв.км, заявив, что он принадлежит им исторически. Эфиопцы с этим не согласились. Обе стороны стянули в район крупные силы, включая бронетехнику и тяжелую артиллерию. В стычках и перестрелках погибли не менее ста человек. Новая вспышка конфликта произошла в минувшую пятницу, когда стороны обменялись ударами с воздуха. Эритрейские самолеты дважды бомбили административный центр эфиопской провинции Тигре город Мэкэле, а эфиопские — сбросили бомбы на аэропорт столицы Эритреи города Асмэра. И та, и другая армия вооружены самолетами советского производства. С пятницы по воскресенье противостоящие стороны то и дело обменивались бомбовыми ударами, в результате которых как эритрейцы, так и эфиопы понесли потери в технике и живой силе. На этой неделе в среду в ход пошла тяжелая артиллерия.

Во многом эритрейско-эфиопский вооруженный конфликт стал неожиданностью для международной дипломатии. Буквально накануне обострения напряженности Эритрея и Эфиопия заявили о своей готовности принять план урегулирования, предложенный США и Руандой. Документ предусматривает вывод из спорного района эритрейских войск и проведение переговоров для демаркации границы. Теперь идея мирных переговоров похоронена надолго, если не навсегда.

С призывом к руководству обеих стран немедленно прекратить вооруженное противостояние обратились лидеры всех ведущих государств мира. Сесть за стол переговоров африканцев призывают и международные организации. Однако ни те, ни другие призывы не возымели пока никакого действия. С начала этой недели военные транспортные самолеты проводили экстренную эвакуацию иностранцев из зоны конфликта.

Международные эксперты полагают, что новую вспышку насилия на северо-востоке Африки удастся погасить нескоро. Конфликт зрел не одно десятилетие. Уже очевидно, что стороны не намерены идти на уступки и готовы помериться силами во имя установления «исторической справедливости». Согласно последним данным, счет числа жертв вооруженного противостояния уже превысил тысячу человек.

Эфиопский полковник Кирос Фетиви (на снимке) сообщил, что в среду его войска уничтожили четыре танка противника. Эритрея опровергает эти данные, зато утверждает, что выведены из строя несколько эфиопских пушек.

Предыстория

Эфиопия: территория — 1.221,9 тыс.кв.км; население — 58,6 млн.человек. Эритрея: территория 93,7 тыс.кв.км; население — 3,5 млн.человек.

3 мая 1993 года правительство Эфиопии признало независимость Эритреи, которая до этого была одной из самых развитых эфиопских провинций. После отделения Эритрея потеряла выход к Красному морю.

Отношения между государствами до ноября 1997 года называли «безоблачными», а журналисты проводили параллели с «бархатным разводом» Чехии и Словакии. Первый конфликт возник, когда власти Эритреи отказались от использования в денежных операциях эфиопского быра и ввели собственную валюту — накфу. В ответ власти Эфиопии перевели все двусторонние расчеты на доллары, отчего серьезно пострадала торговля между двумя странами.

Линия административной границы между двумя государствами всегда была предметом постоянных разногласий. В конце концов они вылились в вооруженное противостояние на спорном участке земли площадью около 400 км. кв в провинции Тыграй. Международные организации предпринимают экстренные меры по прекращению военных действий между двумя странами. Однако печальный опыт прошлых лет с кровопролитными войнами между африканскими странами не вселяет оптимизма.

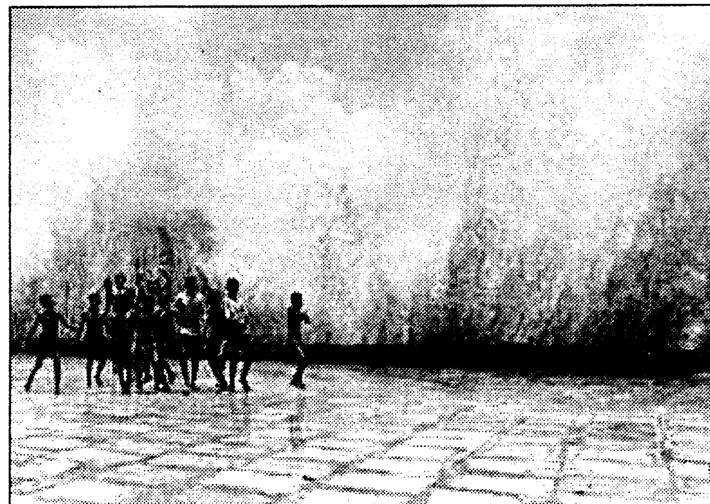
Михаил ГРИГОРЬЕВ

Американцы травили друг друга газом

Американский журнал Time сделал сенсационное сообщение о том, что Вооруженные силы США во время вьетнамской войны использовали нервно-паралитический газ зарин.

В своей статье *Time* ссылается, в частности, на сообщение отставного адмирала Мурэра, который во время войны был командующим военно-морскими операциями, а в 1970 году — председателем объединенного Комитета начальников штабов. Кроме того, в ходе восьмимесячного расследования журналисты опросили 200 человек, включая бывших офицеров спец.войск, применявших отравляющие вещества по плану операции, одобренном ЦРУ и администрацией президента Никсона. Малочисленное по составу элитное подразделение называлось группой «Изучения и наблюдения». Оно действовало под командой Джона Мартинглоба. Это подразделение было вооружено газовым оружием, которое использовалось для физического устранения американских военнослужащих — дезертиров и перебежчиков. Представители Пентагона пока отказались от комментариев, заявив, что министерство обороны еще не изучило всех предоставленных журналистами документов.

Ураган над Индией

Свыше тысячи человек пострадали в результате мощного циклона, обрушившегося на западное побережье Индии. Число погибших оценивается в 200 человек.

Циклон пронесся со скоростью до 140 км в час. Спасательные команды и армейские подразделения занимаются расчисткой развалин домов, под которыми оказались погребенными жертвы.

Землетрясения XX века

Американская газета *Christian Science Monitor* опубликовала список самых смертоносных землетрясений двадцатого века.

На первом месте стоит землетрясение, произошедшее 28 июня 1976 года в китайской провинции Тангшань, в результате которого погибло более четверти миллиона человек. Землетрясение первого сентября 1923 года в японском городе Йокогама унесло 200 тысяч человеческих жизней. Сто тысяч человек погибло 16 декабря 1920 года в результате землетрясения в китайской провинции Гансу. 31 мая 1970 года подземные толчки силой восемь баллов в северных районах Перу стали причиной гибели более семидесяти тысяч человек. Далее — Иран, июнь 1990 года, погибло более пятидесяти тысяч человек. Чили, июнь 1939 года, число жертв — двадцать восемь тысяч человек. Северные районы Ирана, сентябрь 1978 года, погибло двадцать пять тысяч. Седьмого сентября 1988 года землетрясение на севере Армении — погибло более двадцати пяти тысяч человек. Около двадцати трех тысяч погибло 4 февраля 1976 года во время землетрясения в Гватемале. 16 августа 1906 года стало настоящим судным днем для жителей Вальпараисо (Чили), где погибло около двадцати тысяч жителей. Завершает список землетрясение в северных районах Афганистана, которое произошло 4 февраля 1998 года. Тогда здесь погибло около пяти тысяч человек.

Козленок не стал политическим

Вчера Греция отклонила прошение российского гражданина А.Козленка о предоставлении ему политического убежища.

Таким образом, бизнесмен, обвиняемый в присвоении средств от незаконной продажи драгоценных камней и металлов из государственной казны России на сумму в 185 млн. долларов, будет со дня на день возвращен в Россию, чтобы предстать перед судом.

Урмас Отт в реанимации

Известный на территории бывшего СССР телеведущий Урмас Отт находится в одной из больниц Таллинна, оправляясь после инфаркта.

«Звезда экрана» попал в больницу в понедельник утром и сейчас находится в отделении интенсивной терапии и реанимации, понемногу выздоравливая. По мнению коллег по Эстонскому телевидению, причиной для раннего инфаркта (Отту всего 43 года) стала напряженная работа. Урмас ведет еженедельную передачу на ЭТВ и при этом умудряется каждую неделю записывать передачу на Российском телевидении.

Кстати, над Оттом висит судебное разбирательство: известный эстонский литератор Олев Ремсу требует от телеведущего компенсации за моральный ущерб. Злые языки поговаривают, что инфаркт случился именно по этой причине. Но, конечно же, это неправда — Урмас Отт не такой бедный человек, чтобы бояться подобного рода разбирательств.

Подготовил
Михаил ГРИГОРЬЕВ

Список Федорова

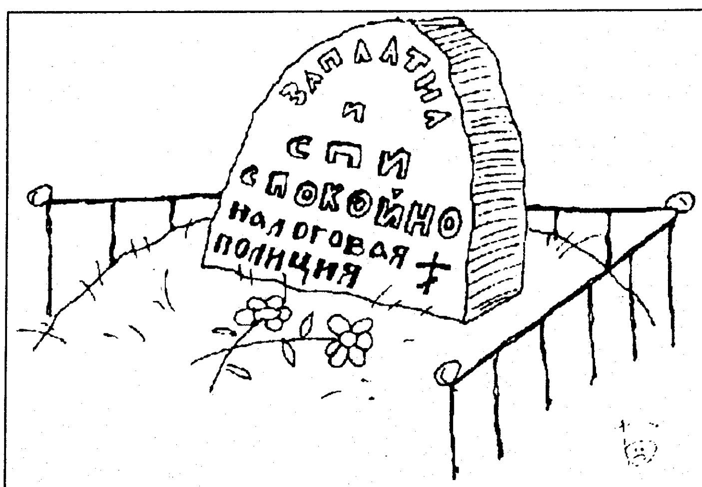
Новый руководитель Госналогслужбы (ГНС) России Борис ФЕДОРОВ заявил о формировании спецподразделения, перед которым поставлена задача «показательно разобраться» с 1.000 самых известных и богатых граждан России. Создается база данных для накопления информации об их расходах и доходах.

Собираемость налогов в России — порядка 10% относительно ВВП — самая низкая среди постсоциалистических стран (в развитых странах — около 25%). А доля в российском бюджете налогов, получаемых с физических лиц, не превышает 15% (на Западе — до 60%).

Борис Федоров пояснил: «1.000 — условная цифра, возможно, через год таких граждан будет 10 тыс., а затем — 100 тыс. Пора вести мониторинги налоговых историй известных людей, которые должны показать другим пример налоговой культуры. В первый набор попадут министры и их замы, президенты и вице-президенты 50 крупнейших банков России, может быть, известные артисты». Декларация о доходах не будет единственным критерием включения в информационную базу ГНС. В Госдуме «на подходе» законопроект о контроле за покупками (обо всех покупках выше заданного лимита надо будет информировать ГНС). Не пропадут теперь и сообщения «доброжелателей», откладываясь в базе данных. Декларация о доходах за ряд лет создает материал для налогового анализа. Поэтому на Западе богатые люди доверяют заполнение своих деклараций о доходах налоговым адвокатам.

Пока федоровская «тысяча» находится в процессе создания, «Коммерсантъ» опубликовал свой список 238 «самых известных и богатых людей России», которые обязательно туда попадут. Федоров поблагодарил газету за сотрудничество, выразив сожаление, что среди 238 не нашлось места хозяевам издательского дома «Коммерсантъ». Ниже мы приводим основных номинантов списка «Коммерсанта» по отдельным категориям. Высшее руководство — Б.Ельцин (и его окружение: дочь Т.Дьяченко, администраторы В.Юмашев, Ю.Яров, А.Лифшиц и С.Ястржембский), премьер С.Кириенко и министры. А также сенаторы — президенты республик и губернаторы областей России: Е.Строев, Ю.Лужков, Д.Аяцков, Э.Россель, братья Лебеди, М.Шаймиев, М.Николаев, Р.Аушев, К.Илюмжинов. Политики в списке «Коммерсанта» представлены В.Черномырдиным, Г.Явлинским, Г.Зюгановым, Г.Селезневым, А.Лукьяновым, А.Шохиным, Н. и В.Рыжковыми, Е.Гайдаром, А.Коржаковым и др. Не забыли и «олигархов»: Р.Вяхирева, В.Потанина, Б.Березовского, А.Смоленского, В.Алекперова, М.Ходорковского, А.Чубайса и В.Гусинского. А также бывших министров П.Грачева, А.Куликова, А.Вавилова и Ш.Тарпищева. Вошли в список и члены Конституционного суда.

Шоу-бизнес представлен А.Пугачевой и Ф.Киркоровым, И.Кобзоном, М.Распутиной, В.Сташевским (с Ю.Айзеншписом), И.Крутым, И.Матвиенко, Б.Алибасовым, Б.Красновым, С.Намином и др. Из деятелей телевидения в списке «Ъ» значатся: К.Эрнст, Э.Сагалаев, А.Любимов, Е.Киселев, Ю.Гусман, Л.Якубович, В.Ворошилов, А.Масляков, А.Разбаш, А.Гурнов, И. и Д.Лесневские. Рекламный бизнес представлен С.Лисовским и Б.Зосимовым. Затесался сюда и журналист, разоблачитель Чубайса А.Минкин.

Олег БОЖКО

Таямніца беларускіх езуітаў

Уладзімір АРЛОЎ

Не трэба здзіўляцца, калі раптам даведаецеся, што ў галоўнай рэзідэнцыі ордэна езуітаў вісяць партрэты расійскай імператрыцы Кацярыны II і яе сына Паўла I. А паміж імі — гравюра з барокавымі сілуэтамі нашага старадаўняга Полацка.

У 1773 годзе каталіцкі свет здрыгануўся. Два з лішнім стагоддзі Папы Рымскія называлі езуітаў «вачыма свайго розуму», але яго святасць Клімент XIV вырашыў, што абыдзецца і без гэтых залішне пільных вачэй. Сваёй пастановаю ён скасаваў Таварыства Ісуса, як афіцыйна называўся ордэн, і пазбавіў езуітаў усёй маёмасці і пасадаў — ва ўсім каталіцкім свеце.

Але пры чым тут Полацк? — запытаецеся вы. А пры тым, што за год да згаданага вердыкту адбыўся першы падзел Рэчы Паспалітай. У выніку Расійская імперыя захапіла ўсходнебеларускія землі і паставіла сваю памежную варту на дзвінскім правабярэжжы за колькі сотняў крокаў ад Полацкага езуіцкага калегіума, вядомага ва ўсёй тагачаснай Еўропе.

«Иезуитским монастырям и училищам сделайте особую опись, — пісала Кацярына свайму генерал-губернатару Чарнышову. — Вы за сими наипаче недреманно смотреть имеете, яко за коварнейшими из всех прочих латинских орденов». Здавалася, пасля такіх слоў сябрам Таварыства Ісуса заставалася толькі пакаваць свае куфры і запрагаць падводы на Захад. Але муза гісторыі Кліо ўжо пякла на сваёй кухні адзін з найзабаўнейшых парадоксаў эпохі.

На левым баку Дзвіны, які заставаўся ў Рэчы Паспалітай, каралеўскія рэвізоры апісвалі езуіцкія маёнткі. На правым дзеялася штосьці неверагоднае. Выконваючы царыцын наказ, людзі графа Чарнышова нястомна сачылі за айцамі-езуітамі і слалі ў сталіцу імперыі падрабязныя рэляцыі. Але іх чытанне прыносіла Кацярыне не трывогу, а непрыхаванае захапленне. Полацкія сябры ордэна першыя прысягнулі ёй і з гэтае нагоды адправілі ў саборы святога Стэфана пышнае набажэнства. Рэктар Полацкага калегіума Станіслаў Чарневіч накіраваўся ў Пецярбург і зачараваў вучонасцю і далікатнымі манерамі беларускага генерал-губернатара, а полацкі прапаведнік Язэп Катэбрынг настолькі ўразіў імператрыцу красамоўствам, што атрымаў ад яе пажыццёвую пенсію.

Найславуцейшы з полацкіх езуітаў, генерал Таварыства Ісуса Габрыэль Грубэр (1740-1805).

«Надо сознаться, что эти мошенники — отличные люди, — запісвала Кацярына ў сваім дзённіку. — Нигде еще не смогли устроить что-нибудь подобное их школам». Царыца выдатна разумела выгоды сяброўства з езуітамі. Па-першае, яна заваёўвала сімпатыі новых падданых-каталікоў. Па-другое, не трацячы ні рубля, захоўвала на далучаных землях высокаразвітую сістэму адукацыі.

Чуючы пра Полацк, у Ватыкане моршчыліся, быццам ад зубнога болю: недзе там, пад крылом праваслаўнай імператрыцы, багацеў і набіраў сілу забаронены Папам ордэн.

Кацярына дала дазвол адчыніць у Полацку навіцыят — своеасаблівую школу для падрыхтоўкі езуіцкіх паслушнікаў. У 1780 годзе адбылося ўрачыстае прыняцце навіцыяў у забаронены ордэн. Вестка пра гэта разнеслася па Еўропе і нават перасягнула на караблях акіян. Свет успрыняў яе так, што Полацк зрабіўся афіцыйнай сталіцаю Таварыства Ісуса. Як пішуць езуіцкія гісторыкі, берагі Дзвіны замянілі ордэну берагі Тыбра — ракі, на якой стаіць Рым. (Гэта доўжылася да 1814 года, калі Папа Пій VII даў дазвол на аднаўленне ордэна.)

Гнаныя прыхільнікі Таварыства Ісуса знайшлі Полацк на картах і рушылі сюды з усяго свету. З Італіі прыбыў Каятан Анджыяліні, які на радзіме меў славу таленавітага прамоўцы, жывапісца і дойліда. Нічым не саступаў яму доктар Сарбонскага ўніверсітэта Дзід'е Рышардо, палігот і знаўца гісторыі і археалогіі. З Новага свету, праз Лісабон і Данцыг, да Полацка дабраўся амерыканскі мільянер Тэнорыа дэ Карвеял, які ахвяраваў ордэну ўсё сваё багацце. Сюды ехалі літаратары, мастакі, медыкі, бібліяфілы і гісторыкі, хімікі і астраномы. Езуіты Злучаных Штатаў накіравалі ў Полацк просьбу зацвердзіць амерыканскую філію ордэна пад назваю Беларускай правінцыі. На полацкіх пляцах і вуліцах, у калідорах і аўдыторыях калегіума тады гаварылі на добрым дзесятку еўрапейскіх моваў. На нейкі час горад стаў адной з інтэлектуальных сталіц Еўропы.

Найславуцейшым з полацкіх езуітаў застанецца ў гісторыі народжаны ў 1740 годзе ў Вене славенец Габрыэль Грубэр. У дваццаць пяць гадоў ён уступіў у Таварыства Ісуса і рыхтаваў сябе да місіянерскай працы ў Кітаі. Забарона дзейнасці ордэна змусіла змяніць маршрут і асесці ў Полацку.

Напачатку айцец Габрыэль выкладаў у Полацкім калегіуме матэматыку, механіку, фізіку, маляванне, архітэктуру ды рупліва абсталёўваў кабінеты і аўдыторыі. У астранамічнай зале, напрыклад, быў размешчаны васьміфутавы тэлескоп, у кабінеце фізікі стаялі тры электрычныя машыны і электрафор з дыяметрам шэсць футаў (каля двух метраў). Калекцыя мінералагічнага кабінета зрабіла б гонар любому ўніверсітэту.

Грубэру належыць і заслуга стварэння ў Полацкім калегіуме унікальнага музея (у той час ён мог даць фору кунст-камеры ў Пецярбургу) і карціннай галерэі з арыгіналамі Рубенса і Сальвадора Розы, з багатай калекцыяй партрэтаў еўрапейскіх манархаў, шыкоўным зборам скульптурных твораў і дзвюма тысячамі гравюраў.

Здаецца, нельга знайсці такой галіны навукі ці мастацтва, у якой прырода не надзяліла б прафесара Грубэра талентам. Матэматык, гісторык, хімік, медык, кандытар... Жывапісец і гравёр, ад якога атрымаў першыя ўрокі майстэрства вядомы расійскі мастак Фёдар Талстой. Мовазнаўца, які вольна валодаў лацінскай, італьянскай, французскай, нямецкай, польскай, рускай і беларускай мовамі.

Калі расійскі трон заняў Павел I, ваганняў наконт таго, хто паедзе з місіяй да новага імператара, у Полацку не ўзнікла.

А ў Пецярбургу полацкі прафесар праявіў і выдатныя дыпламатычныя здольнасці. Ён хутка атрымаў дазвол наведваць імператара ў любы час і заходзіць у кабінет без дакладу. Грубэр стаў рэктарам створанага ім Пецярбургскага калегіума, дзе вучыліся дзеці шмат каго з расійскіх арыстакратаў. Дзевяць гадаванцаў полацкіх езуітаў сталі ўдзельнікамі паўстання дзекабрыстаў у 1825 г. на Сенацкай плошчы, што, між іншым, дало падставы аднаму з гісторыкаў ордэна заявіць, быццам ідэі дзекабрызму ўзгадаваны Таварыствам Ісуса. (У 1991 годзе на італьянскім востраве Капры нават адбыўся міжнародны семінар на гэтую тэму.) Вядома, што ў Грубэраў калегіум хацелі спачатку аддаць і маленькага Сашу Пушкіна, аднак якраз тады адчыніўся Царскасельскі ліцэй і планы бацькоў змяніліся.

1802-гі стаў годам абрання Габрыэля Грубэра генералам ордэна. Яго называлі «душой, розумам і праваднікам беларускіх езуітаў». Можна ўявіць, колькі ворагаў у праваслаўнай сталіцы прагнулі ягонае смерці. Адзін з іх пакінуў нам партрэт езуіцкага генерала: «У гэтай прыгорбленай постаці з вялізнай, зусім непрапарцыйнай малому целу і загостранай уверсе галавой змяшчаўся розум і талент дэмана і найзлейшае сэрца; у заўсёды апушчаных долу вачах бліснула нейкае злавеснае святло; сціплая і як быццам нясмелая хада хавала самыя ганарлівыя і дзёрзкія планы душы».

Што да розуму і дзёрзкасці планаў, аўтар гэтага непрыхільнага, але надзвычай выразнага партрэта не памыляўся.

Пад уплывам Грубэра Павел I дамогся ад Ватыкана афіцыйнага аднаўлення езуіцкага ордэна ў Расійскай імперыі. Пра даверанную асобу цара дачуўся Напалеон Банапарт. Ён наладзіў з полацкім прафесарам сакрэтнае ліставанне, маючы на мэце разарваць хаўрус Пецярбурга з Лонданам. Неўзабаве расійскія газеты значэўку ўзяліся ганіць усё ангельскае. Справа ішла так паспяхова, што па загадзе цара быў спалены ўвесь наклад выдадзенага ў полацкай езуіцкай друкарні календара, куды трапіў ухвальны артыкул пра брытанскі каралеўскі флот...

У 1805 годзе пецярбургская рэзідэнцыя Таварыства Ісуса загарэлася. Афіцыйнае паведамленне сцвярджала, што езуіцкі генерал задыхнуўся ў дыме. Магчыма, у свае апошнія хвіліны Грубэр успомніў даўнюю мару: стварыць у Полацку ўніверсітэт — другі пасля Віленскага на землях былога Вялікага Княства Літоўскага.

План «чалавека з розумам і талентам дэмана» ажыццявіў праз сем гадоў наступны генерал ордэна езуітаў Тадэвуш Бржазоўскі.

Але гэта ўжо іншы сюжэт.

Даты і лёсы

12 чэрвеня

1458. У Англіі быў заснаваны Оксфардскі ўніверсітэт — адзін з самых славутых і прэстыжных у свеце.

1667. Прыдворны доктар французскага караля Людовіка XIV Жан-Батыст Дэні ўпершыню ў Еўропе здзейсніў паспяховае пераліванне крыві 15-гадоваму хлопцу (кроў была авечая). Старажытныя індзейцы інкі навучыліся рабіць гэта нашмат раней за еўрапейцаў.

1982. Больш за мільён чалавек прайшлі маршам супраць ядзернай зброі па Нью-Йорку.

1990. Была прынятая дэкларацыя пра суверэнітэт Расійскай Федэрацыі, гэты дзень святкуецца як Дзень незалежнасці Расіі. У гэты ж дзень у 1991 г. Б.Ельцын быў абраны першым прэзідэнтам Расіі (атрымаў 60% галасоў).

13 чэрвеня

323 да н.э. У Вавілоне памёр Аляксандр Вялікі (Македонскі). Яму было толькі 32 гады, а ён паспеў ужо заваяваць палову цывілізаванага свету, і толькі стомленасць войска прымусіла спыніцца на берагах ракі Інд. Імперыя неўзабаве распалася, але грэка-македонская культура яшчэ шмат стагоддзяў панавала на заваяваных Аляксандрам землях.

1971. Джэральдзіна Бродрык з Аўстраліі нарадзіла рэкордную колькасць дзяцей — адразу ажно 9. На жаль, два хлопчыкі нарадзіліся мёртвымі, а яшчэ адзін памёр на шосты дзень.

1988. На першым у СССР конкурсе прыгажосці перамагла масквічка Марыя Калініна. Цяпер яна жыве ў Лос-Анджэлесе, здымаючыся ў рэкламных кліпах, зарабіла ўласны дом і бязбеднае жыццё.

14 чэрвеня

1777. Кангрэс ЗША зацвердзіў «Зоркі і палосы» ў якасці дзяржаўнага сцяга.

1928. Нарадзіўся легендарны лацінаамерыканскі рэвалюцыянер Чэ Гевара (аргенцінскі лекар Эрнеста Гевара дэ ла Серна). Пасля перамогі кубінскай рэвалюцыі ён паспрабаваў узняць паўстанне ў Балівіі, дзе і быў расстраляны.

1940. Германскія войскі ўвайшлі ў Парыж і адразу ўзнялі свастыку на Эйфелевай вежы.

1983. 23-гадовая Дэна Аль-Фасі звярнулася ў суд Лос-Анджэлеса з патрабаваннем рэкорднай сумы аліментаў 3 млрд. долараў ад былога мужа. Аднак суд пастанавіў былому мужу саудаўскаму мільярдэру Мухамеду Аль-Фасі выплаціць толькі 81 мільён.

1988. Савет Міністраў БССР стварыў урадавую камісію па расследаванні масавых расстрэлаў у Курапатах. Камісія прыйшла да высновы, што каля 30 тыс. чалавек былі расстраляны там органамі НКВД падчас масавых рэпрэсіяў 1937-41 гг.

15 чэрвеня

1791. Кіраўнікі праваслаўнай царквы Рэчы Паспалітай ухвалілі план стварэння аўтакефальнай праваслаўнай царквы, незалежнай ад Сінода РПЦ. Неўзабаве пачаліся падзелы Рэчы Паспалітай, і Расія не дапусціла ажыццяўлення гэтых намераў.

1940. Савецкія войскі пачалі акупацыю Літвы.

1933. Украінскія тэрарысты забілі ў Варшаве міністра ўнутраных справаў Польшчы Браніслава Перацкага, які праводзіў палітыку рэпрэсіяў супраць украінскага і беларускага нацыянальных рухаў. У выніку польскія ўлады заснавалі канцлагер для палітычных зняволеных у Картуз-Бярозе (сёння гэта Брэсцкая вобласць).

1977. Пачалося будаўніцтва мінскага метро (забілі ў грунт першую палю).

Падрыхтаваў **Юрась БАРЫСЕВІЧ**

АФІША

Кінападарожжа ў Парыж

Сапраўдных аматараў мастацтва чакаюць цудоўныя ўражанні: у мінскім Палацы культуры прафсаюзаў з 15 па 19 чэрвеня пройдзе паказ французскіх фільмаў, прысвечаных самаму знакамітаму музею свету — парыжскаму Луўру. Гісторыя ператварэння каралеўскага палаца ў найбагацейшае сховішча шэдэўраў, лёсы славутых мастакоў, для якіх Луўр стаў школай майстэрства, загадкі ўнікальных экспанатаў — усё гэта ляжыць у аснове кінастужак, жанр якіх можна абазначыць як «тонкі дыялог паміж музеем і кіно». Пачатак сеансаў у 19:30, уваход свабодны.

ТЭАТРЫ

Доўгачаканая прэм'ера адбудзецца ў Беларускім балеце: тут пройдзе «Жар-птушка» Ігара Стравінскага ў пастаноўцы В.Елізар'ева. Раней наш вядомы харэограф ужо звяртаўся да спадчыны І.Стравінскага, тады гэта была «Вясна свяшчэнная». Цяпер у Беларускім балеце можна будзе пабачыць адразу дзве імпрэзы Стравінскага, якія лічацца балетнай класікай XX стагоддзя. Плануецца, што абодва балеты будуць ісці ў адзін вечар. Упершыню вечары балетаў Стравінскага адбудуцца 17 і 18 чэрвеня.

У гэтыя ж дні — 17 і 18 чэрвеня — пройдзе прэм'ера ў Тэатры музычнай камедыі, мюзікл К.Портэра «Цалуй мяне, Кэт!». Тэатр-лабараторыя беларускай драматургіі «Вольная сцэна» 12 чэрвеня запрашае паглядзець «Апошнюю пастараль» паводле А.Адамовіча. У Тэатры-студыі кінаакцёра 12 і 14 чэрвеня пройдзе «Апошняя жанчына сеньёра Хуана», 17 і 18 чэрвеня — «Тэатр купца Епішкіна».

КАНЦЭРТЫ

Салістка Беларускай дзяржаўнай філармоніі Ніна Цішко (меца-сапрана) і Народны аркестр імя І.Жыновіча запрашаюць меламанаў 17 чэрвеня ў Канцэртную залу філармоніі на праграму папулярнай вакальнай і інструментальнай музыкі. Канцэрт прысвечаны юбілею спявачкі Н.Цішко.

У Зале камернай музыкі 12 чэрвеня будзе іграць на аргане Т.Арлова з Украіны, а 13-га — К.Пагарэлая з Полацка. 16 чэрвеня ў камернай зале пройдзе канцэрт навучэнцаў Магілёўскага ліцэя музыкі і харэаграфіі.

ВЫСТАВЫ

У памяць пра былога дырэктара Нацыянальнага мастацкага музея Беларусі Юрыя Карачуна ў музеі адчынілася выстава яго твораў. Таксама ў Нацыянальным мастацкім музеі працягваецца выстава жывапісу, графікі і скульптуры суполкі мастакоў з Гродна. Галерэя «Мастацтва» (пр.Скарыны, 12) запрашае паглядзець (і купіць) карціны Святланы Катковай.

Ганна ШЫМЕЛЕВІЧ

ПАНЯДЗЕЛАК

15 ЧЭРВЕНЯ

БТ

07.00 Доброе утро, Беларусь! **08.00** Резонанс. **08.50** Телебарометр. **09.05** «Сегодня с вами...» Народная артистка Беларуси, лауреат Государственной премии РБ Л.Давидович. **09.40** Премьера песни. **09.55** Мультиклуб. **10.40**, **18.20** «Дела судейские». **11.35** Бездельник. **12.05** Теленавигатор. **12.25** «А музыка звучит...» **13.00**, **15.00**, **18.00**, **00.10** Новости. **13.15** «Объявление в вечерней газете». Спектакль. Ч.1-я. **14.10** Родное слово. **14.40** Параграф. **15.15** Видеокурс французского языка. **15.45** Мультфильмы. **16.10** Потребительская корзина. **16.25** Регион. **17.00** Концертный сезон. **17.30** Гости в дом. **19.15** Белорусский хит-парад. **19.20** «Сегодня с вами...» Председатель Мингорисполкома В.Ермошин. **20.00** «Морской бой». **20.40** Колыбельная. **21.00** Панорама. **21.55** «Смеяться – не грех». **22.15** «Анна и Командор». Х/ф. **23.40** Третий тайм. **00.25** Мотоспорт.

ОРТ

15.20 Футбол. Чемпионат мира. Сборная Англии – сборная Туниса. **17.30** «Роковое наследство». **18.10** Погода. **18.15** Час пик. **18.40** Угадай мелодию. **19.10** «Человек в маске». **20.00** Время. **20.40** «Горец». Х/ф. **21.50** Футбол. Чемпионат мира. Сборная Германии – сборная США. **22.50** Новости. **00.00** «Сад». Х/ф. **01.50** Программа передач.

РОССИЯ

09.05, **19.45** «Санта-Барбара». **10.30** Футбол. Чемпионат мира. Ямайка – Хорватия. **11.55** Чемпионат НБА. **13.30** «Аленький цветочек». **14.10** «Маленький бродяга». **14.35** «Королевство кривых зеркал». **15.55** Прогноз погоды. **16.00**, **19.00**, **22.40** Вести. **16.30** Кольцевые автогонки. **17.25** «Цена головы». Х/ф. **19.25** Подробности. **20.45** Футбол. Чемпионат мира. Румыния – Колумбия. **23.00** Дежурная часть. **23.15** Сиреневый туман. **23.55** Автошоу. **00.25** Прогноз погоды.

КУЛЬТУРА

07.00 Программа передач. **07.05**, **13.00**, **19.30**, **23.00** Новости культуры. **07.25** «Приключения Электроника». 1-я с. **08.35** Романсиада-98. **09.00**, **11.00**, **15.00**, **17.00** Новости. **09.05** Лосевские беседы. **10.05** Театральная провинция? **10.30** Консилиум. **11.05** И.Бунин. «О любви». **11.30** Программа передач. **11.35** Спектакль «Стариковское дело». **12.35** «Эксклюзивное интервью телеканалу «Культура». Писатель Умберто Эко. **13.15** «Вариации на тему классики». **13.45** «Детский мир». С.Собинова. **14.15** «Вверх по лестнице, ведущей вверх». **14.45** Вместе с Фафалей. **15.05** Читая «Повести Белкина». Ч.1-я. **15.35** Концерт лауреатов конкурса вокалистов им. Н.А.Римского-Корсакова. **15.55** «Лукоморье». **16.15** Вижу цель! **16.45** Компьютер. **17.05** «2003». К **300**-летию Санкт-Петербурга. **17.10** Международное обозрение. **17.50** «Сокровища Петербурга». **18.05** Док. фильмы. **19.05** Мультфильм. **19.15** Чудо-сказка. **19.50** Поль Гоген. Взгляд из прошлого. **20.30** Загадки архива Мандельштама. **20.45** После новостей... **21.05** «Ветер в спину». 10-я с. **21.50** Первое знакомство. **22.05** «Дорога к танцу». **23.20** Программа передач.

НТВ

05.00, **09.00** Сегодня утром. **07.40**, **21.50** «Государственная граница». Х/ф. **09.10** Вчера в «Итогах». **10.10** «Итого». **10.25** Итоги. Ночной разговор. **11.00**, **13.00**, **15.00** Сегодня днем. **11.25** «Старый телевизор». **13.15** «Любовь и тайны Сансет Бич». **14.00**, **00.10** Футбольный клуб на чемпионате мира. **15.20** «Улица Сезам». **15.50** «Человек-паук». **16.15** «Тарзан». **17.05** Криминал. **17.15** Впрок. **17.25** «Самые громкие преступления XX века». Д/ф. **18.00**, **21.00** Сегодня вечером. **18.40** Герой дня. **19.00** «Зубастики». Х/ф. **20.40** «Куклы». **23.10** Сегоднячко. **23.45** Сегодня в полночь.

НТВ+

НАШЕ КИНО

09.00, **18.20** «Михайло Ломоносов». **10.15** «Девушка без адреса». **11.40** «Неподсуден». **13.05** «Опасно для жизни!» **14.30**, **17.00** «Мушкетеры двадцать лет спустя». 1-я и 2-я с. **15.35** «Счастливая, Женька!» **16.50**, **18.10** КиНовости. **19.25** «Сто грамм для храбрости». **20.05** «Тридцать три». **21.20** «Жил-был доктор...» **22.40** Завтра в программе.

МИР КИНО

09.30 Сегодня в программе. **09.35** «Виновные». 2-я с. Д-17. **10.30** «Человек ночи». Д-17. **12.05**, **19.45** КиНовости. **12.15** «Портрет танцовщицы». Д-13. **13.45** «Мысли о смерти». Д-17. **15.25** «Руди». Д-13. **17.20** «Робин Гуд». 6-я с. Д-13. **18.15** «Украденная картина». Д-13. **19.55** «Парень по имени ненависть». Д-17. **21.30** «Кулак северной звезды»). Д-13. **23.00** «История Джейн Мэнсфилд». Д-17.

СПОРТИВНЫЙ КАНАЛ

06.00 Итоги. Спорт. **06.30**, **14.10** Уроки настольного тенниса. **06.45**, **11.10** Аэробика. **07.10**, **17.30** «Футбольный клуб» на чемпионате мира. **07.30** Баскетбольное обозрение NBA. **08.10** Шахматное обозрение. **08.40**, **14.25**, **19.00** Баскетбол. Чемпионат NBA. **10.40** Звезда мирового спорта. **11.00**, **14.00**, **20.00**, **23.00** Новости. **11.35** Итоги. Спорт. **12.05** «Спортивные танцы». **13.15** Тайский бокс. **15.55** «Вечер в парижском Дворце спорта «Берси». Горный велосипед. **18.30** «Железный фактор». **20.10** Программа передач. **21.15** Большой ринг. **22.30** «Железный фактор». **23.10** «Вспоминая прошедшую зиму...» Зимнее шоу.

МУЗЫКА

07.00, **13.00**, **19,00** Прогноз погоды. **07.05**, **08.00**, **10.00**, **11.00**, **13.05**, **14.00**, **16.00**, **17.00**, **19.05**, **20.00**, **22.00**, **23.00** Русский час с «Виршами, сказками и новостями» от театра «Квартет И». **09.00** Жизнь за бугром. **12.00** «Терем-хит-парад». **15.00**, **18.00**, **21.00**, **00.00** Музыка из-за бугра.

8-Й КАНАЛ

18.00 Программа К.Копланда. **18.30** «Пострелята». **18.45** «Россия молодая». 5-я с. **20.00** Аэробика. **20.30** Вечарніца. **20.40** Автомобили и запчасти. **20.45** Клипдэнс. **21.45** Европа сегодня. **22.15** «Январский убийца». Х/ф.

АЎТОРАК

16 ЧЭРВЕНЯ

БТ

07.00 Доброе утро, Беларусь! **08.00**, **13.00**, **15.00**, **18.00**, **00.10** Новости. **08.15** «Сегодня с вами...» Председатель Мингорисполкома В.Ермошин. **08.53** Выпускной экзамен по белорусскому и русскому языкам за курс средней школы. **09.00** Потребительская корзина. **09.15** Земляки. **10.05** Туробъектив. **10.25** Автопарк. **10.40**, **18.20** «Дела судейские». **11.35** Бон тон. **12.00** «Между прошлым и будущим». **12.25** Акколада. **13.10** «Объявление в вечерней газете». Спектакль. Ч.2-я. **14.10** Музыкальный салон с Э.Езерской. **14.40** «Макаенка, 9». **15.15** «Все про все». **15.40** Мультфильмы. **16.05** «Живу для вас». Телеочерк. **16.30** Уроки Н.Новожиловой. **17.00** Концертный сезон. **17.25** Многоголосие. **19.15** Белорусский хит-парад. **19.25** «Сегодня с вами...» Заместитель председателя Комиссии по международным делам и связям с СНГ Палаты представителей Национального собрания РБ А.Шпилевский. **20.05** Музыка без границ. **20.40** Колыбельная. **21.00** Панорама. **21.55** «Смеяться – не грех». **22.15** «Франка». Х/ф. **23.50** Международные спортивные новости. **00.25** КВН.

ОРТ

08.00, **11.00**, **14.00**, **17.00**, **22.50** Новости. **08.15**, **17.20** «Роковое наследство». **09.40** Домашняя библиотека. **10.00** Футбол. Чемпионат мира. Сборная Германии – сборная США. **11.15** «Вместе». **14.20** «Мой домашний дракон». **14.55** Счастливый случай. **15.40** «Пещера Золотой розы». **16.10** ...До шестнадцати и старше. **16.30** Вокруг света. **18.00** Погода. **18.05** Час пик. **18.30** Угадай мелодию. **19.00** Тема. **19.45** Спокойной ночи, малыши! **20.00** Время. **20.40** Клуб «Белый попугай». **21.30** Футбол. Чемпионат мира. Сборная Бразилии – сборная Марокко. **23.55** Программа передач.

РОССИЯ

16.00, **19.00**, **22.40** Вести. **16.30** Любовь с первого взгляда. **17.00** Прогноз погоды. **17.05** Дневник чемпионата мира по футболу. **17.40** «Мужская компания». Х/ф. **19.25** Подробности. **19.45** «Санта-Барбара». **20.45** «Петербургские тайны». **21.45** «Пси фактор». **23.00** Дежурная часть. **23.15** Футбол. Чемпионат мира. Шотландия – Норвегия. **01.10** Прогноз погоды.

КУЛЬТУРА

07.00 Программа передач. **07.05**, **13.00**, **19.30**, **23.00** Новости культуры. **07.25** «Московские пенаты». Н.Кетчер. **07.45** Док. фильмы. **08.45** Книжный кладезь. **09.00**, **11.00**, **15.00**, **17.00** Новости. **09.05** «Ветер в спину». 10-я с. **09.50** Лосевские беседы. **10.40** Петербургский гурмэ. **11.05** Формат. **11.20** Музыкальный экспромт. **11.30** Программа передач. **11.35** «Театральная династия». **13.15** «Ты говоришь мне о любви...» **14.05** Я садовником родился. **14.20** Ноу хау. **14.30** «Без визы». **14.45** Вместе с Фафалей. **15.05** Читая «Повести Белкина». Ч.2-я. **15.35** «Театр одного художника». **15.55** «Лукоморье». **16.15** «Осенние портреты». **16.45** Компьютер. **17.05** «**2003**». **17.10** К **60**-летию Петербургского ТВ. **17.25** Театр и я. **18.05** Док. фильмы. **18.55** «Поэтические позвонки». **19.10** Чудо-сказка. **19.20** Мультфильм. **19.50** Романсиада-98. **20.10** «Ночь и туман». Д/ф. **20.45** После новостей... **21.05** «Ветер в спину». 11-я с. **21.50** Первое знакомство. **22.05** «Российские меценаты». **22.30** Джазофрения. **23.20** Программа передач.

НТВ

15.00 Сегодня днем. **15.20** «Улица Сезам». **15.50** «Человек-паук». **16.15** «Тарзан». **17.05** Криминал. **17.15** Впрок. **17.25** «Самые громкие преступления XX века». **18.00**, **21.00** Сегодня вечером. **18.40** Герой дня. **19.00** «Доверенность». Х/ф. **21.50** «Государственная граница». **23.10** Сегоднячко. **23.45** Сегодня в полночь. **00.10** Футбольный клуб на чемпионате мира.

НТВ+

НАШЕ КИНО

09.00, **20.00** «Михайло Ломоносов». **10.10** «Тридцать три». **11.25** «Жил-был доктор...» **12.50**, **17.00** «Мушкетеры двадцать лет спустя». 2-я и 3-я с. **14.05** «Морской ястреб». **15.15**, **18.15** КиНовости. **15.25** «Гнездо на ветру». **18.25** «Ночной патруль». **21.10** «И черт с нами!» **22.45** Завтра в программе.

МИР КИНО

09.30 Сегодня в программе. **09.35**, **17.05** «Робин Гуд». 6-я и 7-я с. **10.30** «Дикие сердца». Д-17. **12.20**, **19.25** КиНовости. **12.30** «Украденная картина». Д-13. **14.00** «Парень по имени ненависть». Д-17. **15.35** «Кулак северной звезды». Д-13. **18.00** «Ханни Колдер». Д-17. **19.35** «Внезапно». Д-13. **21.05** «Достаточно крутой». Д-13. **22.50** «Идеальный муж». Д-17.

СПОРТИВНЫЙ КАНАЛ

06.00 Программа передач. **06.05**, **13.45** Уроки волейбола. **06.20**, **09.30** Аэробика. **06.45** «Железный фактор». **07.15**, **17.30** «Футбольный клуб» на чемпионате мира. **07.35** «Мир паруса». **08.00**, **11.00**, **14.00**, **20.00**, **23.00** Новости. **08.10** Хроника автомобильных аварий. **09.55** Чемпионат мира по шоссейно-кольцевым мотогонкам. **14.10**, **23.30** Фигурное катание. **15.10** Международные соревнования «Мировой трофей Санкт-Петербург Латина-1998» по латиноамериканским танцам среди профессионалов. **17.10** «Рядом». **18.30** Профессиональный бокс. Оскар де Ла Хойа (США) - Патрик Шарпантье (Франция). В перерыве– Программа передач. **21.45** Конный спорт. **23.10** «Рядом».

МУЗЫКА

07.00, **13.00**, **19.00** Прогноз погоды. **07.05**, **08.00**, **10.00**, **11.00**, **13.05**, **14.00**, **16.00**, **17.00**, **19.05**, **20.00**, **22.00**, **23.00** Русский час с «Виршами, сказками и новостями» от театра «Квартет И». **09.00**, **15.00**, **18.00**, **21.00**, **00.00** Музыка из-за бугра. **12.00** «Русский час» с гостем в студии.

8-Й КАНАЛ

18.00 Программа К.Копланда. **18.30** «Пострелята». **18.45** «Россия молодая». 6-я с. **20.00** Заметки из Иерусалима. **20.30** Вечарніца. **20.40** Отдых и туризм. **20.45** «Деловая женщина». Х/ф. **21.30** «Расколотое небо». Х/ф.

СЕРАДА

17 ЧЭРВЕНЯ

БТ

07.00 Доброе утро, Беларусь! **08.00**, **13.00**, **15.00**, **18.00**, **23.20** Новости. **08.15** «Сегодня с вами...» Заместитель председателя Комиссии по международным делам и связям с СНГ Палаты представителей Национального собрания РБ А.Шпилевский. **08.50** Потребительская корзина. **09.05** Око. **09.25** Компьютерный полигон. **10.05** Многоголосие. **10.35**, **18.20** «Дела судейские». **11.25** Видимо-невидимо. **12.25** «А музыка звучит...» **13.10** «Государственная граница». **14.15** Музыкальный антракт. **14.25** Крок. **15.10** Видеокурс французского языка. **15.40** «5 х 5». **16.10** Мотоспорт. **16.30** Пограничье. **17.00** Монолог. **17.30** Судьба моя и надежда. **19.10** Белорусский хит-парад. **19.15** «Сегодня с вами...» Директор Республиканского научно-практического центра по экспертной оценке качества и безопасности продуктов питания при Министерстве здравоохранения РБ В.Мурох. **19.55** Королевская охота. **20.40** Колыбельная. **21.00** Панорама. **21.55** «Смеяться – не грех». **22.15** «Жар-птица». Спектакль. **23.35** Темная комната.

ОРТ

08.00, **11.00**, **14.00**, **17.00**, **23.10** Новости. **08.15**, **17.20** «Роковое наследство». **09.00** «Что? Где? Когда?». **10.25** Футбол. Чемпионат мира. Сборная Бразилии – сборная Марокко. **11.15** «Вместе». **14.20** «Мой домашний дракон». **14.45** Классная компания. **15.10** Зов джунглей. **15.40** «Пещера Золотой розы». **16.10** ...До шестнадцати и старше. **16.30** Вокруг света. **18.00** Футбол. Чемпионат России. «Торпедо» – «Спартак». **18.50** Спокойной ночи, малыши! **19.50** Погода. **20.00** Время. **20.40** «Поезд в Brooklyn». Х/ф. **22.35** Человек и закон. **23.20** Футбол. Чемпионат мира. Сборная Италии – сборная Камеруна. **01.30** Дневник чемпионата мира по футболу. **02.05** Программа передач.

РОССИЯ

13.00, **16.00**, **19.00**, **22.45** Вести. **13.30** «Сказка о Золотом петушке». **14.00** «Маленький бродяга». **14.25** «Никудышная». Х/ф. **15.55** Прогноз погоды. **16.30** На дорогах России. **16.45** Кроссворд. **17.15** «Холодное лето пятьдесят третьего». Х/ф. **19.25** Подробности. **19.45** «Санта-Барбара». **20.45** «Петербургские тайны». **21.45** «Агата Кристи. Пуаро». Х/ф. **23.05** Дежурная часть. **23.20** Футбол. Чемпионат мира. Чили – Австрия. **01.15** Прогноз погоды.

КУЛЬТУРА

15.00, **17.00** Новости. **15.05** Балетная музыка из оперы «Фауст». **15.25** Поэзия Пушкина. **16.00** «Лукоморье». **16.20** Мир авиации. **16.45** Компьютер. **17.05** «2003». **17.10** Академия спорта. **17.30** «Петербургские портреты». **18.00** «Кто мы?» **18.25** «В Берендеевом краю». Костромской фестиваль, посвященный А.Н.Островскому. **19.05** Чудо-сказка. **19.20** Мультфильм. **19.30**, **23.00** Новости культуры. **19.50** «Повинность». Д/ф. 3-я с. **20.45** После новостей... **21.05** «Ветер в спину». 12-я с. **21.50** Первое знакомство. **22.05** Два Владимира в поисках света. **22.30** «Культтовары». **23.20** Программа передач.

НТВ

05.00, **09.00** Сегодня утром. **07.40**, **21.50** «Государственная граница». **09.15** «На улицах Лос-Анджелеса». Х/ф. **10.45** «Среда». **11.00**, **13.00**, **15.00** Сегодня днем. **11.20** «Строшек». Х/ф. **13.15** «Любовь и тайны Сансет Бич». **14.00**, **00.10** Футбольный клуб на чемпионате мира. **15.20** «Улица Сезам». **15.50** «Человек-паук». **16.15** «Тарзан». **17.05** Криминал. **17.15** Впрок. **17.25** «Самые громкие преступления XX века». **18.00**, **21.00** Сегодня вечером. **18.40** Герой дня. **19.00** «Маленькая Одесса». Х/ф. **23.10** Сегоднячко. **23.45** Сегодня в полночь. **00.40** Хоккей. Кубок Стэнли. Финал.

НТВ+

НАШЕ КИНО

09.00, **19.55** «Михайло Ломоносов». **10.15** «Ночной патруль». **11.50** «И черт с нами!» **13.25**, **17.00** «Мушкетеры двадцать лет спустя». 3-я и 4-я с. **14.40**, **18.35** КиНовости. **14.50** «Обыкновенный фашизм». 2 серии. **18.45** «Триптих». **21.15** «Чужие письма». **22.45** Завтра в программе.

МИР КИНО

09.30 Сегодня в программе. **09.35**, **17.25** «Робин Гуд». 7-я и 8-я с. Д-13. **10.30** «Внезапно». Д-13. **12.00**, **20.15** КиНовости. **12.10** «Достаточно крутой». Д-13. **13.55** «Ханни Колдер». Д-17. **15.20** «Идеальный муж». Д-17. **16.50** «Вооруженный ответ». Д-17. **18.20** «Дразнить дьявола». С. **20.25** «Встань и иди: история Дэнниса Берда». Д-13. **21.55** «Смертельный поцелуй». Д-17. **23.25** Викторина «Угадай кино».

СПОРТИВНЫЙ КАНАЛ

06.00 Программа передач. **06.05**, **14.10** Уроки бодибилдинга. **06.20**, **11.10** Аэробика. **06.45**, **16.30** «Футбольный клуб» на чемпионате мира. **07.05** «Вечер в парижском Дворце спорта «Берси». Роликовый спорт. **08.00**, **11.00**, **14.00**, **20.00**, **23.25** Новости. **08.10** «Рядом». **08.30**, **17.30** Хоккей. Кубок Стэнли. **11.35**, **22.10** Конный спорт. **13.00**, **00.05** Фигурное катание. **14.25** Снукер. Международный турнир. **15.25** Шахматное обозрение. **16.00**, **23.35** «Акваспорт». **20.10** Программа передач. **20.15** Футбол. Чемпионат России. «Локомотив» - «Алания».

МУЗЫКА

07.00, **13.00**, **19.00** Прогноз погоды. **07.05**, **08.00**, **10.00**, **11.00**, **13.05**, **14.00**, **16.00**, **17.00**, **19.05**, **20.00**, **22.00**, **23.00** Русский час с «Виршами, сказками и новостями» от театра «Квартет И». **09.00**, **12.00**, **15.00**, **18.00**, **00.00** Музыка из-за бугра. **21.00** Жизнь за бугром.

8-Й КАНАЛ

18.00 Программа К.Копланда. **18.30** «Пострелята». **18.45** «Россия молодая». 7-я с. **20.00** Аэробика. **20.30** Вечарніца. **20.45** «Деловая женщина». Х/ф. **22.10** Медицина и здоровье. **22.15** «Поезд заложников». Х/ф.

ЧАЦВЕР

18 ЧЭРВЕНЯ

БТ

13.00, **15.00**, **18.00**, **00.15** Новости. **13.10** «Государственная граница». **14.15** Потребительская корзина. **14.30** Усадьба. **15.10** Мультфильм. **15.25** Четвертое измерение. **15.55** Футбол. Чемпионат Беларуси. «Белшина» (Бобруйск) – «Динамо» (Минск). В перерыве (**16.45**) – Автопарк. **18.15** «Столкновение». Х/ф. 1-я с. **19.20** «Сегодня с вами...» Руководитель Республиканского центра сердечно-сосудистой хирургии Ю.Островский. **19.55** Сделано в Беларуси. **20.10** V фестиваль белорусской поэзии и песни «Молодечно-98». **20.40** Колыбельная. **21.00** Панорама. **21.55** «Смеяться – не грех». **22.15** «Женщина дня». Х/ф. **23.40** Белорусский хит-парад. **23.45** «Крок». **00.30** Криминальная хроника. **00.50** Акколада.

ОРТ

08.00, **11.00**, **14.00**, **17.00**, **00.10** Новости. **08.15**, **17.20** «Роковое наследство». **09.00** Тема. **09.45** Домашняя библиотека. **10.00** Футбол. Чемпионат мира. Сборная Италии – сборная Камеруна. **11.15** «Вместе». **14.20** «Невероятные приключения Джонни Квеста». **14.45** Классная компания. **15.10** Детские анекдоты. **15.40** «Пещера Золотой розы». **16.10** ...До шестнадцати и старше. **16.30** Вокруг света. **18.00** Погода. **18.05** Час пик. **18.30** «Эти забавные животные». **19.00** «В поисках утраченного». **19.45** Спокойной ночи, малыши! **20.00** Время. **20.40** «Человек, который хотел стать царем». Х/ф. **23.10** Футбол. Чемпионат мира. Сборная Дании – сборная ЮАР. **01.15** Программа передач.

РОССИЯ

13.00, **16.00**, **19.00** Вести. **13.30** «Чудесница». **13.50** «Маленький бродяга». **14.15** «Тайна головоломки». Х/ф. **15.55** Прогноз погоды. **16.35** Любовь с первого взгляда. **17.05** «Доминик и Юджин». Х/ф. **19.25** Подробности. **19.45** «Санта-Барбара». **20.45** «Петербургские тайны». **21.50** Футбол. Чемпионат мира. Франция – Саудовская Аравия. (В перерыве – Вести). **00.00** Дежурная часть. **00.15** Чемпионат НБА. **01.45** Прогноз погоды.

КУЛЬТУРА

07.00 Программа передач. **07.05**, **13.00**, **19.30**, **23.00** Новости культуры. **07.25** Ансамбль «Дружба». **07.50** «Парадоксы истории». **08.20** Театр и я. **09.00**, **11.00**, **15.00**, **17.00** Новости. **09.05**, **21.05** «Ветер в спину». 12-я и 13-я с. **09.50** Док. фильмы. **10.40** Академия спорта. **11.05** К **60**-летию Петербургского ТВ. **11.20** Музыкальный экспромт. **11.30** Программа передач. **11.35** «Мастер». **12.30** «Без визы». **12.40** Поклонникам Терпсихоры. **13.15** «Последняя жертва». Х/ф. **15.05** Вместе с Фафалей. **15.20** «Имена». **15.55** «Лукоморье». **16.15** «Апокриф». **16.45** Компьютер. **17.05** «2003». **17.10** «Музыка из Петербурга». **17.50** «Авангард». **18.05** Новое кино. **18.30** Мультфильм. **18.40**, **19.50** «Избранное-2000». Ч.1-я и 2-я. **19.15** Чудо-сказка. **20.45** После новостей... **21.50** Первое знакомство. **22.05** «Автограф мастера». **23.20** Программа передач.

НТВ

05.00 Сегодня утром. **07.40**, **21.50** «Государственная граница». **09.15** «Бланш». Х/ф. **10.45** Мультфильм. **11.00**, **13.00**, **15.00** Сегодня днем. **11.25** «Старый телевизор». **13.15** «Любовь и тайны Сансет Бич». **14.00**, **00.50** Футбольный клуб на чемпионате мира. **15.20** «Улица Сезам». **15.50** «Человек-паук». **16.15** «Тарзан». **17.05** Криминал. **17.15** Впрок. **17.25** «Самые громкие преступления XX века». **18.00**, **21.00** Сегодня вечером. **18.40** Герой дня. **19.00** «Один в поле воин». Х/ф. **20.40** «Ветер–миндаль–вулкан–Стромболи–карнавал». Д/ф. **23.10** Сегоднячко. **23.45** «Сегодня в полночь». **00.10** Синемания.

НТВ+

НАШЕ КИНО

09.00, **19.55** «Михайло Ломоносов». **10.20** «Триптих». **11.35** «Чужие письма». **13.05** «Мушкетеры двадцать лет спустя». 4-я с. **14.20** «Свой крест». 2 серии. **16.50**, **19.45** КиНовости. **17.00** «Тени исчезают в полдень». **18.20** «Сирано де Бержерак». **21.10** «Анкор, еще анкор!» **22.45** Завтра в программе.

МИР КИНО

09.30 Сегодня в программе. **09.35**, **17.05** «Робин Гуд». 8-я и 9-я с. Д-13. **10.30** «Встань и иди: история Дэнниса Берда». Д-13. **12.00** «Дразнить дьявола». С. **13.55**, **19.40** КиНовости. **14.05** «Смертельный поцелуй». Д-17. **15.35** Фильм-загадка. **18.00** «Дочери Маклеода». Д-13. **19.50** «Тандем». Д-13. **21.20** «Люби меня, брось меня». Д-17. **22.55** «Гонки с дьяволом». Д-13.

СПОРТИВНЫЙ КАНАЛ

06.00 Программа передач. **06.05**, **14.10** Уроки настольного тенниса. **06.20**, **11.45** Аэробика. **06.55**, **17.30** «Футбольный клуб» на чемпионате мира. **07.15** Футбол. Чемпионат России. «Локомотив» - «Алания». **09.05**, **13.30** «Акваспорт». **09.35**, **20.15** Баскетбол. Чемпионат NBA. **12.10**, **22.15** Конный спорт. **13.30** «Акваспорт». **14.00**, **20.00**, **23.30** Новости. **14.25** Хоккей. Матч всех звезд НХЛ. «Европа» - «Северная Америка». **17.00**, **23.40** «Мир скорости». **18.30**, **00.10** «Теннис АТР». **19.00** Фигурное катание. **20.10** Программа передач.

МУЗЫКА

07.00, **13.00**, **19.00** Прогноз погоды. **07.05**, **08.00**, **10.00**, **11.00**, **13.05**, **14.00**, **16.00**, **17.00**, **19.05**, **20.00**, **22.00**, **23.00** Русский час с «Виршами, сказками и новостями» от театра «Квартет И». **09.00** Жизнь за бугром. **10.45**, **16.45**, **22.45** Культурные новости. **12.00**, **15.00**, **18.00**, **21.00**, **00.00** Музыка из-за бугра.

8-Й КАНАЛ

18.00 Программа К.Копланда. **18.30** «Пострелята». **18.45** «Россия молодая». 8-я с. **20.00** Новости «К-видео». **20.30** Вечарніца. **20.40** Медицина и здоровье. **20.45** «Деловая женщина». Х/ф. **21.45** Музпарад. **22.00** «Последний раз, когда я видел Париж». Х/ф.

ПЯТНІЦА

19 ЧЭРВЕНЯ

БТ

08.00, **13.00**, **15.00**, **18.00**, **01.15** Новости. **08.15** «Сегодня с вами...» Руководитель Республиканского центра сердечно-сосудистой хирургии Ю.Островский. **08.53** Выпускной экзамен по математике за курс средней школы. **09.00** Потребительская корзина. **09.15** Мультфильм. **09.25** Судьба моя и надежда. **09.50** Королевская охота. **10.30** Бенефис. Заслуженный деятель искусств Беларуси В.Шелихин. **11.25** Зорная ростань. **12.00** «Интеграция – евростиль». **12.30** «А музыка звучит...» **13.15** «Магия черная и белая». Х/ф. **14.30** Окружающий мир. **15.10** Видеокурс французского языка. **15.40** Переход. **16.05** Родное слово. **16.35** «Риск-версия». **17.05** Уроки Н.Новожиловой. **17.35** «Песни наших предков». **18.20** «Столкновение». Х/ф. 2-я с. **19.25** Белорусский хит-парад. **19.30** «Сегодня с вами...» **20.05** Бездельник. **20.40** Колыбельная. **21.00** Панорама. **21.55** V фестиваль белорусской поэзии и песни «Молодечно-98».

ОРТ

08.00, **11.00**, **14.00**, **17.00**, **23.05** Новости. **08.15**, **17.20** «Роковое наследство». **09.10** Клуб путешественников. **10.00** Футбол. Чемпионат мира. Сборная Дании – сборная ЮАР. **11.15** «Вместе». **14.20** «Белый Клык - 2». Х/ф. **16.00** «Улица Сезам». **16.30** «Чердачок Фруттис». **18.05** Погода. **18.10** Здоровье. **18.45** Поле чудес. **19.45** Спокойной ночи, малыши! **20.00** Время. **20.40** «Подходящие улики». Х/ф. **22.15** Взгляд. **23.15** Футбол. Чемпионат мира. Сборная Испании – сборная Парагвая. **01.25** Программа передач.

РОССИЯ

13.00, **16.00**, **19.00**, **22.45** Вести. **13.30** «Али-Баба и сорок разбойников». **14.00** «Маленький бродяга». **14.25** «Охотник. Последняя схватка». Х/ф. **15.55** Прогноз погоды. **16.35** Кроссворд. **17.05** «Исчезновение». Х/ф. **19.25** Подробности. **19.45** «Санта-Барбара». **20.45** Сам себе режиссер. **21.20** «Городок». **21.50** Вручение театральной премии «Хрустальная Турандот». **23.05** Дежурная часть. **23.20** Футбол. Чемпионат мира. Нигерия – Болгария. **01.15** Прогноз погоды.

КУЛЬТУРА

07.00 Программа передач. **07.05**, **13.00**, **19.30**, **23.00** Новости культуры. **07.25** Международное обозрение. **08.05** Не только о театре. **08.30** Даль говорящая, вернись. **09.00**, **11.00**, **15.00**, **17.00** Новости. **09.05** «Ветер в спину». 13-я с. **09.50** Жизнь и книги А.Грина. **10.45** «Авангард». **11.05** «Театральная провинция?» **11.30** Программа передач. **11.35** «Враги». **13.15** К.Дебюсси. Три ноктюрна. **13.45** Воспоминания об Иосифе Бродском. **14.30** Кредо. **14.45** Вместе с Фафалей. **15.05** «Богема». **16.00** «Лукоморье». **16.20** Судьба офицера. **16.45** Компьютер. **17.05** «2003». **17.10** «Русская усадьба». **17.40** А.Шнитке. «Мир – интим». **18.05** «Черная дорога». Д/ф. **19.00** «Жди меня». Фильм-концерт. **19.50** Чудо-сказка. **20.05** «Кумиры». **20.30** «Русские в Англии». **20.45** После новостей... **21.05** Первое знакомство. **21.20** Волейбол. Мировая лига. Россия – Бразилия. **22.50** «Видеопоэзия». **23.20** Программа передач.

НТВ

05.00, **09.00** Сегодня утром. **08.00** «Криминальная Россия. Современные хроники». **08.30** «Русский век». **09.15** «Ключи от форта Байяр». **11.00**, **13.00**, **15.00** Сегодня днем. **11.25** «Старый телевизор». **13.15** «Любовь и тайны Сансет Бич». **14.00**, **00.55** Футбольный клуб на чемпионате мира. **15.20** «Я и моя собака». **15.50** «Человек-паук». **16.15** «Тарзан». **17.05** Криминал. **17.15** Впрок. **17.25** «Самые громкие преступления XX века». **18.00**, **21.00** Сегодня вечером. **18.40** Герой дня. **19.00** «Катала». Х/ф. **20.40** «Куклы». **21.40** «Калейдоскоп ужасов». Х/ф. **23.50** «Империя страсти». **00.30** «Сумерки».

НТВ+

НАШЕ КИНО

09.00, **20.05** «Михайло Ломоносов». **10.20** «Сирано де Бержерак». **11.45**, **17.00** «Тени исчезают в полдень». **13.05** «Руслан и Людмила». 2 серии. **15.25** КиНовости. **15.35** «Александр Пархоменко». **18.10** «Дом, в котором я живу». **19.45** + Интервью. **21.25** «Блондинка за углом». **22.40** Завтра в программе.

МИР КИНО

09.30 Сегодня в программе. **09.35**, **17.00** «Робин Гуд». 9-я и 10-я с. Д-13. **10.30**, **16.50** КиНовости. **10.40** «Дочери Маклеода». Д-13. **12.20** «Люби меня, брось меня». Д-17. **13.55** «Гонки с дьяволом». Д-13. **15.20** «Тандем». Д-13. **17.55** «Карточный домик». С. **19.45** «Грязные деньги». Д-17. **21.25** «Дорогой Боженька». Д-13. **23.15** «Наследие». Д-17.

СПОРТИВНЫЙ КАНАЛ

06.00 Программа передач. **06.05**, **14.10** Уроки шахмат. **06.20**, **11.10** Аэробика. **06.45** «Мир скорости». **07.15** «Теннис АТР». **08.00**, **11.00**, **14.00**, **20.00**, **23.00** Новости. **08.10**, **17.30** «Футбольный клуб» на чемпионате мира. **08.30**, **19.15** Хоккей. Кубок Стэнли. **11.35**, **22.00** Конный спорт. **12.50** Фигурное катание. **14.25** Снукер. Международный турнир. **15.25** «Железный фактор». **15.55** «Рядом». **16.15** Московский международный фестиваль горных фильмов. «Ама-Даблам - символ Гималаев». **16.45**, **23.10** Тайский бокс. **18.30**, **23.55** Неделя НХЛ.

МУЗЫКА

07.00, **13.00**, **19.00** Прогноз погоды. **07.05**, **08.00**, **10.00**, **11.00**, **20.00**, **22.00**, **23.00** Русский час с «Виршами, сказками и новостями» от театра «Квартет И». **09.00**, **12.00**, **00.00** Музыка из-за бугра. **10.45**, **16.45**, **20.45** Культурные новости. **13.05** Музыка кино. **14.00** Белый танец. **15.00**, **18.00** Час vj Юлией Михайловой. **16.00** Матриархат. **17.00** Вечное. **19.05** Программа «Русский час» с гостем в студии. **21.00** «Терем-хит-парад».

8-Й КАНАЛ

18.00 Программа К.Копланда. **18.30** «Пострелята». **18.45** «Россия молодая». 9-я с. **20.00** Аэробика. **20.30** Вечарніца. **20.40** Автомобили и запчасти. **20.45** «Пока у женщин не было крыльев». Х/ф. **22.00** Отдых и туризм. **22.15** «Воздушные ковбои». Х/ф.

Деньги играют в футбол

33 дня мир будет сходить с ума: на арены стадионов Франции выплеснулись страсти, которые болельщики копили четыре года. Впрочем, у бизнесменов и спортивных чиновников свой счет: «Кубок Мира-98» обещает стать самым прибыльным за всю историю футбольных чемпионатов.

В одном из недавних интервью великий французский футболист, а ныне сопредседатель Оргкомитета чемпионата мира 1998 года Мишель Платини заявил: «Везде речь только и идет, что о деньгах. При этом мы забываем об игре...» Действительно, сегодня футбол — это прежде всего гигантское коммерческое предприятие, привлекающее крупные капиталы. Чемпионат мира во Франции — наглядное тому подтверждение.

На самое первое мировое первенство, которое проводилось в 1930 году, в Уругвай отправились 13 сборных. Не все европейские команды смогли тогда позволить себе подобную роскошь — к примеру, сборные Швейцарии и Германии в Южную Америку не поехали именно из-за нехватки средств.

Сегодня национальные федерации, участвуя в чемпионате, рассчитывают, напротив, обогатиться. За один только выход в финальную часть двухлетнего футбольного марафона каждая из 32 команд получила от международной федерации по 750 тысяч швейцарских франков. (Традиционно все расчеты в футбольном мире производятся в этой валюте — ФИФА базируется в Цюрихе. За один доллар сегодня дают приблизительно полтора швейцарских франка.) Кроме того, еще по миллиону франков сборные получат за каждый проведенный матч, вне зависимости от его результата. Поскольку в подгруппах по четыре участника, то, даже проиграв все встречи и вылетев из турнира на первом же этапе, команда-неудачник положит в карман 3 миллиона 750 тысяч франков. Таких денег ФИФА не платила никогда. В чем же секрет роста финансового могущества этой спортивной федерации?

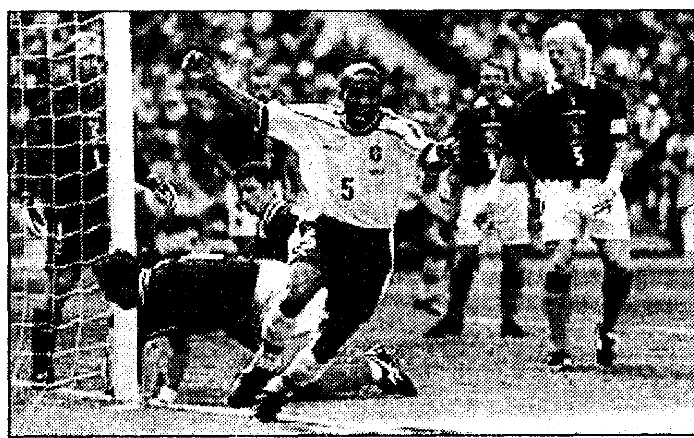
По разным оценкам, в футбол на планете играют около 200 миллионов человек, а смотрят его по телевизору миллиарды. Телекомпании — основной источник благополучия всего футбольного хозяйства. Еще в 1987 году тогдашний президент ФИФА Жоао Авеланж за 340 миллионов швейцарских франков продал права на телетрансляцию всех матчей вплоть до финала чемпионата мира нынешнего года одной из крупнейших маркетинговых компаний *ISL*. И тут же подвергся жесточайшей критике даже со стороны своих сторонников — футбольный мир решил, что президент продешевил. Контракт только на трансляцию игр чемпионата 2002 года потянул уже на 1 миллиард.

В свою очередь телекомпании, разумеется, наживаются на рекламе. Так, в Великобритании показ тридцатисекундного ролика во время трансляции любого матча из Франции обойдется рекламодателю в 100 тысяч долларов. Отдельно, и отнюдь не дешево, продается право на использование символики чемпионатов. Эмблема нынешнего первенства — галльский петушок. Его поместили на всем, на чем только можно. Даже на презервативах. Угадать, сколько сувениров расхватают туристы, отнюдь не просто. Если в последний день турнира нельзя купить футболку на память, организаторы теряют прибыль. (Так случилось в олимпийском Нагано — в день закрытия игр в магазинах была давка, и многие приезжие так и покинули Олимпиаду без вожделенных значков и бейсболок.) Но сувениры, не разошедшиеся до окончания чемпионата, обречены пылиться на полках, принося владельцам убытки, — интерес к ним исчезает молниеносно. Излишне говорить, что товар с символикой стоит существенно дороже, чем без оной. Иногда даже на 40—50%.

Проведение футбольных чемпионатов мира — довольно прибыльное дело. Затраты на организацию последнего составили почти 2 миллиарда долларов. Распределились они следующим образом: больше половины расходов взяло на себя государство, остальные поделили Оргкомитет и спонсоры, недостатка в которых никогда не бывает. Заработать устроители рассчитывают почти в два раза больше, чем вложили.

Александр РЫКЛИН

На открытии чемпионата мира-98 сборной Бразилии помогли выиграть противники — шотландцы.

По традиции, в мирвом матче играет победитель прошлого чемпионата, и в Париже бразильцы встречались с командой Шотландии. Если бы не случайность — на 72-й минуте шотландец Томи Бойд забил мяч в свои ворота — команде Бразилии не удалось бы начать нынешний чемпионат с победы — 2:1. Единственный собственно бразильский гол на счету Сезара Сампайо: на снимке слева он крупным планом, а справа — расстроенные шотландские защитники за спиной ликующего бразильца.

Главный стадион

Хотя игры чемпионата мира проходят на десяти стадионах в разных городах Франции, образ турнира связан с 80-тысячным *Stade de France* в парижском предместье Сен-Дени. Именно здесь 10 июня матчем Бразилия — Шотландия начался чемпионат и здесь же закончится финальным матчем 12 июля.

Открытие чемпионата на стадионе Stade de France.

Стадион, открывшийся в начале этого года, построен специально для чемпионата мира по инициативе правительства страны. Французскому налогоплательщику стадион обошелся в 1,3 млрд. франков. Еще 1,4 млрд. вложил консорциум из трех фирм, получивший право 30 лет управлять стадионом и получать связанные с этим выгоды. При столь внушительных размерах (только площадь крыши-навеса составляет шесть гектаров, из которых целый гектар занимают стекла) стадион не кажется гигантским: он компактен и выглядит довольно уютно.

Помимо трибун, в среднем ярусе его находятся 148 лож — помещений с большим окном, выходящим на поле. Эти ложи заранее были абонированы крупными корпорациями для своих сотрудников.

Для прессы отведено 880 мест. Цифра впечатляет, но на чемпионате аккредитовано 2.400 журналистов, и нетрудно предположить, что на некоторые матчи эта армия явится практически в полном составе. Вероятно, неудачникам придется коротать время на подходах к раздевалкам, где предусмотрены помещения для интервью, общения игроков с родными и т.п.

Разумеется, предназначение стадиона не ограничивается нынешним чемпионатом. Французы надеются, что его возможности будут одним из козырей Парижа при выборе места для Олимпиады 2008 года.

Накануне чемпионата архитекторы изрядно потрудились над обликом девяти других стадионов, что обошлось государству и местным властям еще в 1,3 млрд. франков. В соответствии с требованиями ФИФА все места на них отныне будут сидячими, сектора разграничены решетками (дабы разделить особо буйных болельщиков), на трибунах установлены телекамеры для контроля за безопасностью, а над ними — козырьки, которые защитят зрителей от непогоды. Настоящая революция произошла в сантехническом деле: число туалетов (особенно дамских) на стадионах резко возросло.

СУБОТА

20 ЧЭРВЕНЯ

БТ

07.00 Доброе утро, Беларусь! **08.00, 15.00** Новости. **08.20** «Охота за шедеврами». Х/ф. **09.25** Здоровье. **09.50** Столица. **10.10** «Послание вестфальцам». **10.50** Телевизионный Дом кино. **11.20** «Все нормально, мама!» **11.50** Компьютерный полигон. **12.10** Вершина мира. **12.35** Сделано в Беларуси. **12.55, 15.15, 21.50** V фестиваль белорусской поэзии и песни «Молодечно-98». **14.15** Телеспорт. **15.55** «Древо жизни». **16.20** «Это моя работа». **16.55** «Театр истории». Х/ф. **17.40** «Из достоверных источников». **18.05** «Карамболь». **18.40** Белорусский хит-парад. **18.55** Футбол. Кубок УЕФА — Интертото. В перерыве (19.45) — Колыбельная. **21.00** Панорама. **23.50** Третий тайм. **00.10** Видимо-невидимо.

ОРТ

07.00 «Приказ: огонь не открывать». Х/ф. **08.45** Слово пастыря. **09.00, 14.00, 17.15** Новости. **09.10** Домашняя библиотека. **09.30** «Утренняя почта». **10.05** «Каламбур». **10.40** Смак. **11.00** Возвращение Третьяковки. **11.30** Мультфильм. **11.50** Америка с М.Таратутой. **12.25** «Завтра была война». Х/ф. **13.55** Программа передач. **14.20** «Цивилизация». **14.50** Мультфильм. **15.50** В мире животных. **16.30** «Как это было». **17.30** Погода. **17.40** Джентльмен-шоу. **18.10** «Ералаш». **18.35** Приглашает концертная студия «Останкино». **19.45** Спокойной ночи, малыши! **20.00** Время. **20.40** «Что? Где? Когда?» По окончании — х/ф. «Неоконченная пьеса для механического пианино». **00.00** Футбол. Чемпионат мира. Сборная Бельгии — сборная Мексики.

РОССИЯ

07.00 Утро крестьянина. **07.25** Прогноз погоды. **07.30** «Красная книга». **07.55** «Каштанка». **08.25** Мультфильм. **09.30** Домашний очаг. **09.55** Вовремя. **10.25** Доброе утро, страна. **11.10** Почта РТР. **11.35** «У всех на устах». **12.05** «Там-там». **13.00, 19.00** Вести. **13.30** Люди и деньги. **14.00** Федерация. **14.55** «Все о велосипеде». Д/ф. **15.20** Футбол. Чемпионат мира. Япония — Хорватия. **17.30** Ваши любимые мелодии. **17.55** Моя семья. **19.35** «Аншлаг». **20.35** «Здравствуй, я вернулся...» Вечер памяти Ю.Визбора. **23.00** Кольцевые автогонки. **23.15** «Аполлон-11». Х/ф. **00.50** Прогноз погоды.

КУЛЬТУРА

09.00 Программа передач. **09.10** Новости дня. **09.25** «Диапазон». «На родине белых медведей». **10.20** «Наобум». **10.50** Окно в природу. **11.15** «Пощечина». Х/ф. **12.45** Ортодокс. **13.00, 21.00** Новости культуры. **13.15** Петербургский гурмэ. **13.30** Спектакль «Завтра была война». **15.05** Волшебный чемодан. **15.20** «Поэт в России больше, чем поэт». **15.45** «Стамбул». Д/ф. **16.10** «Вспышка». **16.30** «Личное дело». **17.00** Новости. **17.05** «2003». **17.15** «Блеф-клуб». **17.50** Детский мир. **18.15** «Я вижу солнце». Х/ф. **19.45** Чудо-сказка. **20.00** Первые итоги. **21.20** Программа передач. **21.25** «Кто там...» **21.55** Волейбол. Россия — Бразилия. **23.25** Программа передач.

НТВ

07.00 «Поезд идет на восток». Х/ф. **08.35** «Новые приключения Бэтмана». **09.00** Сегодня утром. **09.15** «Чистосердечное признание». **09.30** «Пойми меня». **10.00** «Конан». Х/ф. **10.45** От «Винта»! **11.00** «Рейтинг прессы». **11.30** «По семейным обстоятельствам». 1-я и 2-я с. **13.45** «Винни-Пух». **14.00, 00.10** Футбольный клуб на чемпионате мира. **15.00** Сегодня днем. **15.15** Своя игра. **15.45** Суд идет. **16.40** «Детектив Нэш Бриджес». Х/ф. **17.30** «Я и моя собака». **18.00, 21.00** Сегодня вечером. **18.30** «Итого». **18.50** «Заряженное оружие». Х/ф. **20.45** Куклы. **21.40** Намедни-87. **22.30** «Объятые ужасом». Х/ф. **23.25** «Про это».

НТВ+

НАШЕ КИНО

09.00 «Витя Глушков - друг апачей». **10.15** «Дом, в котором я живу». **11.50** «Блондинка за углом». **13.10** «Они сражались за родину». **15.30** «Аттестат зрелости». **17.00** «Семь нянек». **18.15** «Не горюй!» **19.45** «Мы веселы, счастливы, талантливы...» **21.15** «Зимняя вишня». **22.40** Завтра в программе.

МИР КИНО

09.30 Сегодня в программе. **09.35** «Робин Гуд». 10-я с. **10.30** «Наследие». Д-17. **12.10** «Грязные деньги». Д-17. **13.50** «Карточный домик». С. **15.40** «Дорогой Боженька». Д-13. **17.30** «Виновные». 3-я с. Д-17. **18.20** «Это происходит в семье». Д-13. **19.45** День рождения звезды: Николь Кидман. «Крупный план». **20.10** «Фатальный инстинкт». Д-13. **21.40** «Мост через реку Квай». Д-13. **00.15** «Большие надежды». Д-13.

СПОРТИВНЫЙ КАНАЛ

08.00, 11.00, 14.00, 19.15, 23.20 Новости. **08.15, 11.15** Аэробика. **08.40, 14.15** Уроки футбола. **08.55** «Футбольный клуб» на чемпионате мира. **09.15** Неделя НХЛ. **10.00** Конный спорт. **12.00** Баскетбол. Чемпионат WNBA. **13.30** «Теннис АТР». **14.30** Фигурное катание. **15 25, 23.50** Журнал ФИФА. **15.55** Плавание. **18.15** «Футбольный клуб» на чемпионате мира. **19.30** Программа передач. **19.35** Большой ринг. **20.50** Вспоминая чемпионаты мира. **22.20** Снукер. Международный турнир.

МУЗЫКА

07.00, 13.00, 19.00 Прогноз погоды. **07.05, 08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 19.05, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00, 00.00** Русский час. Радиовыходной с «РДВ». **13.05, 14.00, 16.00, 17.00** Час с vj Никадимовым. **15.00** «По вашему велению». **18.00** «Рандеву со звездой».

8-Й КАНАЛ

15.00 Джойс Майер «Жизнь в слове». **15.30** «Геттисберг». Х/ф. 2-я с. **17.45** «В океане». Д/ф. **18.45** Мультфильм. **19.55** Отдых и туризм. **20.00** «Торнадо». Х/ф. **21.30** Суперзвезды Голливуда. Арнольд Шварценеггер. **22.00** «Рыжая соня». Х/ф.

НЯДЗЕЛЯ

21 ЧЭРВЕНЯ

БТ

07.00 Доброе утро, Беларусь! **08.00, 15.00** Новости. **08.20** «Охота за шедеврами». Х/ф. **09.25** «Все про все». **09.50** «Земля кладов». **10.20** Туробъектив. **10.45** «Все нормально, мама!» **11.20** Арсенал. **11.45** Белорусский дом. **12.15** Новополоцкий фестиваль спортивного танца «Фантазия-98». **12.45** «Полет в страну чудовищ». Х/ф. **13.55** Сельчане. **14.20** Золотые ключи. **15.15** Олимп. **15.30** «АРТ-клуб». **16.05** «Озадаченный Савка». Х/ф. **16.40** «Пираты глубин». Х/ф. **18.10** Премьера песни. **18.25** Теленавигатор. **18.45** «Приглашение». **19.40** Колыбельная. **20.00** Резонанс. **20.45** Телебарометр. **21.00** Стадион. **21.15** «Незнакомая песня». Х/ф. **21.50** V фестиваль белорусской поэзии и песни «Молодечно-98». **00.20** «В джазе только девушки». **00.50** «Бархатный сезон».

ОРТ

06.45 «Приказ: перейти границу». Х/ф. **08.15** Лотто-Миллион. **08.35, 15.45, 16.15** «Дисней-клуб». **09.00, 14.00, 00.00** Новости. **09.10** «Непутевые заметки». **09.30** Пока все дома. **10.10** Утренняя звезда. **11.00** Служу России! **11.30** Играй, гармонь любимая! **12.00** Крестьянские ведомости. **12.30** «Подводная одиссея команды Кусто». **13.25** Смехопанорама. **14.20** Клуб путешественников. **15.05** «Колесо истории». **16.40** Погода. **16.50** «Золотой теленок». 1-я и 2-я с. **19.55** Киноафиша. **20.00** Время. **20.35** «Воспитание Аризоны». Х/ф. **22.30** «Абажур». **23.00** Футбол. Чемпионат мира. Сборная Аргентины — сборная Ямайки. **00.10** Футбол. Чемпионат мира. Сборная США — сборная Ирана. **01.10** Дневник чемпионата мира по футболу. **01.45** Программа передач.

РОССИЯ

07.00 Служу Отечеству! **07.25** Прогноз погоды. **07.30** Мультфильм. **07.40** Осторожно, модерн! **08.10** «Аншлаг». **09.00** «Городок». **09.25** Доброе утро, страна. **10.15** Русское лото. **10.55** Футбол. Чемпионат мира. Голландия — Корея. **12.40** Мир книг с Л.Куравлевым. **13.00** Вести. **13.30** Пульс. **14.00** Парламентский час. **14.55** «Все о велосипеде». Д/ф. **15.20** Футбол. Чемпионат мира. Германия — Югославия. **17.30** Ваши любимые мелодии. **17.45** Старая квартира. **19.00** Зеркало. **20.00** «Театр + TV». **20.45** Футбол. Чемпионат России. «Спартак» (Москва) — «Ротор» (Волгоград). **22.30** «Колизей». **23.25** «Мир номер ноль». Тур ДДТ. **23.50** «Дирижер». Х/ф. **01.25** Прогноз погоды.

КУЛЬТУРА

09.00 Программа передач. **09.10** Новости дня. **09.25** «Про Темного Патрика». Сказка. **09.50** «Приключения Электроника». 2-я с. **10.55** Консилиум. **11.25** «Старое танго». **11.50** «Судьба, судьбою, о судьбе». **12.30** Поэзия. **12.45** Книжный кладезь. **13.00, 21.00** Новости культуры. **13.15** Спектакль «Завтра была война». **14.35** Про фото. **15.05** 15-й подъезд. **15.30** Парадоксы истории. **16.00** Положение вещей. **17.00** Новости. **17.05** «2003». **17.15** Люди в моде. **17.30** Тихий вечер с... **17.55** Телевидение — любовь моя. **18.50** «Партизаны». Д/ф. **19.20** Чудо-сказка. **19.35** Бэлла. **20.00** На XI Международном конкурсе им. П.И.Чайковского. **21.20** Программа передач. **21.25** А.Аверченко. Рассказ «Утро». **21.45** «Пятая печать». Х/ф. **23.25** Программа передач.

НТВ

07.00 «Без вины виноватые». Х/ф. **08.35** «Новые приключения Бэтмана». **09.00** Сегодня утром. **09.15** «Золотой граммофон». **09.30** «Устами младенца». **10.00** «Конан». Х/ф. **10.45** От «Винта»! **11.00** Большие деньги. **11.25** «Побег из Собибора». Х/ф. **13.30** «Криминальная Россия. Современные хроники». **14.00** «Русский век». **14.30, 00.15** Футбольный клуб на чемпионате мира. **15.00** Сегодня днем. **15.15** «Ключи от форта Байяр». **17.00** Итоги. Предисловие. **17.10** «Тегеран-43». Х/ф. **20.00** Итоги. **21.00** «Интервью с вампиром». Х/ф. **23.15** Итоги. Ночной разговор. **23.45** Итоги. Спорт.

НТВ+

НАШЕ КИНО

09.00 «Аленький цветочек». **10.10** «Зимняя вишня». **11.35** «Мы веселы, счастливы, талантливы...» **13.05** «Большой аттракцион». **14.20** «Клетка для канареек». **15.35** «Полоса препятствий». **17.00** «Смелые люди». **18.35** «До свиданья, мальчики!» **19.55** «Кукарача». **21.20** «Завтра была война». **22.45** Завтра в программе.

МИР КИНО

09.30 Сегодня в программе. **09.35, 18.40** «Виновные». 3-я и 4-я с. Д-17. **10.25** «Это происходит в семье». Д-13. **11.50** «Фатальный инстинкт». Д-13. **13.20** «Мост через реку Квай». Д-13. **15.55** Страна на кинокарте мира. Скандинавия. **16.50** «Лживые сердца». Д-17. **19.35** «Профессионалы». Д-13. **21.30** «Герой». Д-13. **23.25** «Острое лезвие». Д-13.

СПОРТИВНЫЙ КАНАЛ

08.00, 10.45, 14.00, 19.00, 22.15 Новости. **08.30, 11.00** Аэробика. **08.55, 17.45** «Футбольный клуб» на чемпионате мира. **09.15** Вспоминая чемпионаты мира. **11.30** Хоккей. Кубок Стэнли. **14.15** Московский международный фестиваль горных фильмов. «Восхождение на Макалу». **14.45** Шахматное обозрение. **15.15** Баскетбольное обозрение WNBA. **15.55** Плавание. **19.15** Программа передач. **19.20** Футбол. Чемпионат России. «Алания» - «Динамо». **21.15** Снукер. Международный турнир. **22.30** Хроника автомобильных аварий.

МУЗЫКА

ДЕНЬ ЗАРУБЕЖНОЙ МУЗЫКИ

07.00, 13.00, 19.00 Прогноз погоды. **07.05, 08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.05, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.05, 20.00, 22.00, 23.00, 00.00** Музыка из-за бугра. **21.00** Жизнь за бугром.

8-Й КАНАЛ

15.00 Программа с Риком Реннером. **15.30** Today. **16.00** «Прекрасная Анжелика». Х/ф. **18.00** Мультфильмы Уолта Диснея. **19.00** Современная российская эстрада. **19.55** Медицина и здоровье. **20.00** «Аты-баты, шли солдаты». Х/ф. **21.30** Новости «К-видео». **22.00** Воскресный фильм.

© НАВІНЫ. Спасылка на газету НАВІНЫ абавязковая. Падпісны індэкс 63312 E-mail: edit@svaboda.minsk.by Пасведчанне аб рэгістрацыі № 996. Юрыдычны адрас рэдакцыі: г.Мінск, пр-т газеты «Известия», 8-173.
Надрукавана на паліграфічнай фабрыцы «Чырвоная зорка» ВПП імя Я.Коласа (220073 г.Мінск, 1-шы Загарадны завулак, 3) Заказ 1200 Нумар падпісаны ў друк 11.06.98 (15:00) Наклад — 20.510